

75 par

zadostuje,
da Vam
tako do-
stavimo
poskusne
številke.
Pišite še
danes →

Mesečna naročnina
25 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Hitrejši tempo je potreben

Banska uprava kupila ljubljansko realko

Sovjetska industrija v l. 1935

Obrtna razstava v Celju

Z jadrnico v Grčijo

Št. 94

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v soboto, dne 3. avgusta 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Hitrejši tempo je potreben

Moderno gospodarsko življenje se razvija v znaku vedno hitrejšega tempa. Kdor se ne zna prilagoditi temu vedno bolj kategoričnemu diktatu tehnike, ta zaostaja, ta ne vzdrži več konkurenčne tekme. Zato po vseh modernih državah sestavljajo načrte, kako bi čim bolj dvignili tempo produkcije in vsega gospodarskega življenja, zato moderni gospodarski ljudje ne delajo s starimi stroji, temveč hočejo takoj vsako novo iznajdbo izkoristiti tudi za svoje podjetje. Vedno vstric tudi najbolj naprednemu podjetju je zato geslo modernega podjetnika.

Pri nas moderno stremjenje po čim uspešnejšem tempu nima te cene. Pri nas se vse razvija počasi, silno počasi, kakor da bi orientalski kizmet onemogočil vsak tempo. Deset in dvajset let je treba o eni stvari govoriti, predno se sploh začne o njej resno razpravljati. Na vse zadnje se sicer tudi izvrši, a neizogibna posledica te pozne izvršitve je, da je ta stvar premajhna ali prenezaostana že v hipu, ko slovensko praznujemo njeno otvoritev. Problem, ki bi moral biti z zgraditvijo izvršene stavbe ali ceste tudi definitivno rešen, se ob njeni izvršitvi zaradi prepozne izvedbe začneja znova.

Nadaljnja nujna posledica tega našega počasnega tempa je, da ostaja naša zaostalost za naprednejšimi narodi dejansko vedno enaka. Dvignilo se je sicer naše gospodarsko ali kulturno stanje, toda v prav enaki meri se je dvignilo tudi stanje naših konkurentov, da je naša zaostalost od njih vedno enaka. Kakor smo morali kriti včasih svoje industrijske potrebe pri tujih narodih, tako jih moramo tudi danes. Kakor smo preje morali dobavljati vlake sirovin in živil v tujino, da smo za nje dobili vagone industrijskih izdelkov, tako moramo delati še danes. Zaostali smo v gospodarski delavnosti, zato pa je tudi pri nas blagostanje najbolj marljivega delavca manjše od blagostanja povprečnega delavca v tujini.

Pa ne samo na gospodarskem polju, temveč še prav posebno na kulturnem polju se kaže ta naša zaostalost za velikimi tujimi narodi. Mislimo tu predvsem na kulturne pripomočke, ki jih mora ustvariti vsak narod, da ima vsak njegov član spoznati vse pridobitve znanosti in umetnosti. Kljub intenzivnemu delu naših založnikov smo tako daleč, kakor nekdaj od tega, da bi vsak naš človek mogel spoznati vsaj glavna dela svetovne literature, pa čeprav pozna le svoj rodni jezik. Tudi pri vsem tveganju ne morejo zasebna založništva, zlasti ko jim je monopolizacija šolskih knjig ter cele vrste tiskovin znižala postranske dohodke, zmagati sama te velike naloge, da bi nam dala prevodno literaturo, ki jo potrebujemo. A kje so še vsa druga velika dela, ki so neobhodno potrebna. Kdaj dobimo novo občno zgodovino? Kdaj dobimo novo občno zgodovino, kdaj konverzacijski leksikon, kdaj novega slovenskega pravnika, kdaj slovenskega Brehma itd. Ker zasebna založništva nimajo sredstev, da bi vse te vrzeli zamašila, bi morali z javnimi sredstvi pospešiti tempo, s katerimi se ustvarja našemu narodu neobhodni kulturni pripomočki.

In če bi pogledali še na druga polja, bi videli povsod, da zaostajamo, ker ni pravega tempa. Leto se že govori pri nas, da treba čim prej omogočiti našim denarnim zavodom zopet redno poslovanje, a dejansko se ne stori nič. Isto je z našo agrarno proizvodnjo, ki kvalitativno nazaduje, a se zadovoljujemo le s konstatacijami tega nazadovanja. In naša prometna mize-

Dogovor o tujskem prometu z Avstrijo podpisan

DUNAJ, 2. avgusta. AA. Po dolgih pogajanjih, ki so se vršila med avstrijsko in jugoslovansko delegacijo s pooblaščenim ministrom Wildnerjem in jugoslovanskim kraljevskim poslanikom g. Nastasijevićem na čelu, sta se obe delegaciji sporazumeli v vseh vprašanih in sta danes popoldne podpisali dogovor o tujskem prometu med avstrijsko republiko in kraljevino Jugoslavijo. Dogovor sta podpisala minister za socialno politiko in narodno zdravje Neustädter-Stürmer, kot zastopnik avstrijskega zunanjega ministra in kraljevski poslanik g. Nastasijević.

Drinska banovina za novinarje

BEOGRAD, 2. avgusta. Centralna uprava jugoslovanskega novinarskega združenja obvešča, da je banska uprava Drinske banovine odobrila, da imajo člani Novinarskega združenja: lastniki, uredniki in soizdatniki vseh dnevnih listov, v vsakem primeru posebej in po potrebi, ko to zahtevajo in je po zdravniškem mišljenju potrebno njihovo zdravljenje v kopališčih in Koviljači naslednje popuste: v spomladanski in jesenski sezoni 75% znižanje taks za kopanje in 50% znižanje taks za stanovanje v banovinskih vilah, če je v njih prostora; v glavni sezoni 50% znižanje zdraviliških taks za kopanje in 50% znižanje stanovanjskih taks v banovinskih vilah, ako je v njih prostora. Pomladanska sezona traja od 1. maja do 30. junija, glavna od 1. julija do 31. avgusta, jesenska pa od 1. septembra do konca leta.

Slava letalskega polka

BEOGRAD, 2. avgusta. AA. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je davi ob šestih obiskal letalski polk v Zemunu, ki proslavlja svojo slavo sv. Ilija. Dr. Stojadinović je prispeval v spremstvu svojega šefa kabineta na slavo ob 9.30. Predsednika vlade sta sprejela poveljnik Beograda general Tomić in poveljnik letalskega polka podpolkovnik Spužić. Po rezanju slavskega kolača je predsednik vlade prisostvoval reviji čet šestega letalskega polka in zakuski. Nato je v spremstvu generala Tomića in podpolkovnika Spužića obhodil nekatero hangarje in izrazil svoje največje zadovoljstvo za vzorci red.

Slavi šestega letalskega polka je prisostvovalo več generalov in častnikov z vojniki šestega letalskega polka in mnogo uglednih meščanov.

Osebnosti

BEOGRAD, 2. avgusta. b. Prestavljen je k sreskemu načelnstvu v Ljutomeru viš. svetnik dr. Ludvik Hariug. Za vršilca dolžnosti intendant 1. pionir. polka je postavljen g. Jakob Piskar.

BEOGRAD, 2. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje je premeščen za višjega pristava Doma narodnega zdravja ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v Zilki dr. Karel Petrič, višji pristav higijenskega zavoda v Ljubljani.

BEOGRAD, 2. avgusta. Premeščen je za višjega pristava h higijenskemu zavodu v Ljubljani v 7. skupini dr. Krsta Harambašić, višji pristav doma narodnega zdravja v Užicu.

Nakupovanje žita na češko-slovaškem

BEOGRAD, 2. avgusta. AA. Po vesteh, ki so jih dobili naši gospodarstveniki s Češko-slovaškega, je češko-slovaška vlada izdala naredbo, s katero razširjuje področje delovanja češko-slovaške žitne družbe. Med drugim uvaja ta naredba tudi posebne zelene legitimacije za poljedelce. V te legitimacije bo zapisana vsaka prodaja žita žitni družbi in količina žita, zmlata za lastno potrebo. Žitna družba mora imeti zmerom v rezervi določeno količino žita. Cene žita bo določila vlada v najkrajšem času. Vlada bo dala žitni družbi za leto na razpolago 300 milijonov Kč.

rja, cela vrsta drugih, že davno kot nujnih označenih vprašanj! Ostajajo nedotaknjena, kakor so bila.

Zato več tempa, zato večjo hitrost v vsem proizvodnji, pa tudi v vsem delu. Danes gospodari po svetu tempo, oster in neizprosno tempo in narod, ki hoče napredovati in tekmoovati z drugimi, se mu pokori. Ne domišljajmo si, da bi si samo mi, kot edini, mogli privoščiti komodnost, ki je bila umestna v bidermajerskih časih, ki pa je danes anahronizem. Več tempa, mora postati tudi naše geslo!

Angleška vojvodska dvojica v Sloveniji

Prisrčno svidenje kneza-namestnika z angleško vojvodsko dvojico na postaji v Bohinjski Bistrici

BOHINJSKA BISTRICA, 2. avgusta. Danes jutraj ob 7. uri je došel na obisk k našemu knezu-namestniku Nj. kr. Vis. Pavlu kentski vojvoda Jurij s svojo družico in spremstvom. Na postaji v Bohinjski Bistrici je visoka gosta pozdravil osebno Njeg. kr. Vis. knez-namestnik Pavle. Vojvodska dvojica ostane v gosteh pri knezu-namestniku v Bohinju.

Narodna skupščina se sestane v drugi polovici septembra

BEOGRAD, 2. avgusta. b. V tukajšnjih krogih se govori, da bo sklicana Narodna skupščina v drugi polovici septembra. Na tem parlamentarnem zasedanju bo skupščina reševala prošnje in pritožbe in poročila imunitetnega odbora, nato pa bo izvolila potrebni zakonodajni odbor za politične zakone o tisku, društvih, shodih in dogovorih in za zakon o volitvah narodnih poslancev. Sodi se namreč, da bodo do tedaj že gotovi zakonski načrti in da bo zakonodajni odbor lahko takoj prešel k proučevanju teh zakonskih načrtov.

Ustanovitev Jugosl. radikalne zajednice

BEOGRAD, 2. avgusta. b. Kakor smo informirani, delo na ustanavljanju nove stranke Jugoslovanske radikalne zajednice hitro napreduje. Program nove stranke bo definitivno določen v prvih dneh druge polovice meseca avgusta. V Beogradu se bodo zaenkrat poživeli stari radikalni odbori in izvrševali vpisovanje novih članov po kvartih. Istotako tudi v drugih delih države. V Sloveniji bodo izvrševali delavnostno vpisovanje nekdanji odbori bivše Slovenske ljudske stranke in bivše Radikalne stranke, kjer so ti odbori obstojali. Čim

bo program gotov, bo sklican tudi glavni odbor bivše Radikalne stranke v Beogradu, v Sarajevu in Ljubljani pa bosta sklicala ministra dr. Mehmed Spaho in doktor Anton Korošec širok zaupniški sestanek, na katerem se bo razpravljalo in definitivno sprejel program stranke. Pričakuje se, da bo ta sestanek okoli 25. t. m. Sele po teh sestankih se bo začelo z večjimi shodi v Ljubljani in v Sarajevu. Kakor smo zvedeli, takega shoda v Zagrebu in Splitu ne bo.

Dopolnilna izkazila

o zavarovanju valute ob izpremenjenih cenah blaga

BEOGRAD, 2. avgusta. AA. Na vprašanje neke carinarne, kako je ravnati z izkazili o zavarovanju valute za blago, čigar cena se je v ceniku izpremenila za več kakor 10%, je dal oddelek za devize in valute državnega računovodstva tole pojasnilo:

Če izvoznik na podlagi izkazila o izvozu v roku meseca dni ali v drugi polovici meseca blago, čigar cena se je v ceniku izpremenila za 10% ne izvozi, je dolžan predložiti dopolnilno izkazilo. Carinarna bo prvotno izkazilo in dopolnilo vrnila izvozniku, če ne bodo popolnoma izkoriščena, če bodo izkoriščena, pa denarnemu zavodu

Romunska vlada bo demisionirala

BUKAREŠTA, 2. avgusta. b. Minister trgovine in industrije g. Manolescu je dal ostavko na svoj položaj. Pričakuje se demisija vse vlade g. Tataresca.

Vremenska napoved

DUNAJ: Oblastnost na zapadu, nevihte, toplo, opoldne nad 25°C.

NOVI SAD: Jasno vreme s povečanjem oblačnosti na severozapadu in zapadu, kjer so mogoče nevihte in padavine. Temperatura se bo zvišala.

Politični utrinki

V novem sarajevskom občinskom svetu ni nobenega Hrvata

Pred imenovanjem novega sarajevskega občinskega sveta so se pogajali spahovci in radikali z zastopniki Hrvatov, da bi tudi oni imenovali svoje zastopnike za novi občinski svet. V imenu Hrvatov se je pogajal dr. Šutej, ki pa je po razgovoru z Zagrebom odbil, da bi tudi Hrvati vstopili v novi občinski svet. Ta svoj sklep je motiviral s tem, da je dr. Maček v opoziciji in da zato ne morejo njegovi pristaši sodelovati v katerikoli zastopu, ki bi bil imenovan od vlade, ker bi tako sodelovanje oslabilo opozicijsko stališče dr. Mačka. Kakor poroča »Obzor«, je nato neki zastopnik Spahove skupine odpotoval v Zagreb, da dožene od dr. Mačka pristane za vstop njegovih ljudi v občinski svet, toda vse njegovo prizadevanje je bilo zaman. Nato je bil imenovan novi občinski svet brez Hrvatov. V novem svetu je 14 muslimanov, 7 pravoslavnikov in 4 židov.

Jugoslovanski Slovaki ostanejo strogo nevtralni

V Novem svetu je zboroval posvetovalni odbor jugoslovanskih Slovakov, da določi stališče Slovakov Jugoslavije k novi politični situaciji. V soglasno sprejeti resoluciji se naglašja, da smatrajo jugoslovanski Slovaki Jugoslavijo za svojo narodno državo ter da se v državno-pravnem in političnem oziru smatrajo kot popolni Jugoslovani. Zato nimajo nobenih posebnih političnih ciljev, temveč samo one, ko vsi Jugoslovani. Ker pa so etnično del češkoslovaškega naroda, se morejo organizirati samo na kulturni podlagi, ne pa tudi na politični. Zato ne dopuščajo pri prihodnjih volitvah nobeno posebno nastopanje Slovakov kot Slovakov, temveč smejo ti nastopati le kot jugoslovanski državljani. Vsak Slovak naj se pri volitvah odloči, kakor smatra kot dober jugoslovanski državljani za najbolje ter naj ima pred očmi samo korist Jugoslavije in napredek jugoslovanskega naroda.

Radikalna zajednica in izvenparlamentarna opozicija

Pod tem naslovom poroča »Obzor«: V politični situaciji prevladujeta dve vprašanji: organiziranje radikalne zajednice in nadaljnje postopanje izvenparlamentarne opozicije. Za ustanovitev radikalne zajednice so se šefi skupin, ki naj to zajednico tvorijo, že izjavili. Ne le večina radikalov, temveč tudi večina srbske javnosti bo ustanovitev te zajednice pozdravila. Tudi dr. Korošcu se bo posrečilo premagati v svojih vrstah odpor proti tej zajednici. Težji pa je položaj dr. Spaha, ker so široki sloji muslimanov absolutno proti fuziji z radikali. Dr. Spaho bo najbrže skušal z raznimi upravnimi koncesijami, ki jih bo dosegel v vladi, premagati odpor muslimanov proti vstopu v zajednico. Gotovo pa je, da izvenparlamentarna opozicija ne bo sledila zgledu dr. Korošca in dr. Spaha, da bi ustanovila edinstveno vsedržno stranko. Prizadevanja dr. Dragoljuba Jovanovića, da bi se ustanovila v Jugoslaviji edinstvena seljačka stranka, ki bi imela v Jugoslaviji enako vlogo, kakor svoje dni socialnodemokratska stranka v Nemčiji, so le izraz njegovega osebnega mnenja. Takšna enotna seljačka stranka bi v praksi privedla do ustanovitve kmetijske fronte proti inteligenci, meščanstvu in duhovščini, kar bi imelo za posledico tudi razbitje hrvatskega narodnega gibanja. Zato ni noben Hrvat za takšno edinstveno vsedržno seljačko stranko.

Kakor pa smo že včeraj poročali, pa se zlasti na pobudo demokratov in zemljoradnikov nadaljuje prizadevanja, da vendarle pride do enotnega nastopanja opozicije ter se je v ta namen tudi že izvolil posebni izvršilni odbor, čegar sestavo smo objavili včeraj.

Dr. Spaho o programu radikalne zajednice

Na povratku z Bohinja je sprejel prometni minister dr. Spaho novinarje ter jim izjavil na vprašanje, če bo nova radikalna zajednica homogena v smislu resnične politične stranke, da jim na to vprašanje še ne more odgovoriti, ker se baš sedaj o tem vprašanju še razpravlja. Prav tako še ni odločeno, če bo šef nove stranke g. Aca Stanojević. Važno pa je to, je nadaljeval dr. Spaho, da bo imela nova stranka svobodoljubno in izrazito demo-

Še nič pozitivnega v Ženevi

Včerašnji dan je potekal

v znamenju posvetovani

Nov kompromisni predlog resolucije s skupno izjavo Anglije, Francije in Italije o nadaljevanju pogajanj na podlagi pogodbe iz l. 1906. -- Dva italijanska pridržka: brez DN in brez... Abesinije

ZENEVA, 2. avgusta. r. Kakor zatrjujejo tukajšnji politični krogi, so v glavnem odstranjeni vse težave, ki so še obstajale glede na predlog resolucije, ki naj bi jo sprejel svet DN. Najbolj delikatna točka, ki so se je delegati dotaknili v svojih razgovorih, je bil sporazum iz leta 1906., glede katerega so bila mnenja zelo nasprotna. Italijanski zastopniki so nadalje odklanjali vsako intervencijo DN v celokupno italijansko-abesinsko vprašanje. Vendar se dobro poučeni krogi nadejajo, da je sporazum tako rekoč že dosežen.

Ponovni sestanki

Dejansko so se snoči znova sestali francoski ministrski predsednik Laval, angleški minister Eden in italijanski delegat Aloisi in se sporazumeli o končni obliki resolucije. O tem sporazumu, ki pa seveda še ni bil definitivni, je baron Aloisi obvestil takoj italijanskega ministarstva danes dopoldne nanj že pristal. Strškega predsednika Mussolinija, ki naj bi Snočnji sestanek Lavala, Edena in Aloisija je trajal do 21. ure. Kakor vse kaže, so bile premagane vse težave glede arbitraže in neuporabe oborožene sile. Niso se pa mogli sporazumeti o vprašanju, kakšna vloga naj bi pripadla DN napram ureditvi celokupne afele, kakor tudi ne o roku, v katerem naj se spor uredi.

Iz načrta resolucije, ki so ga ponovno predlagali, je bil izločen odstavek, ki se nanaša na pogajanja med državami, ki so podpisale pogodbo iz 1906., ker se je baron Aloisi odločno protivil temu, da bi se tudi Abesiniji omogočilo sodelovanje pri bodočih pogajanjih, kakor tudi temu, da bi se v pogajanja kakorkoli vmešavalo DN. Na snočnem sestanku je bilo sklenjeno, da bodo francoski, italijanski in angleški delegati mimo resolucije sveta DN podali skupno izjavo, da se nameravajo pogajati na podlagi pogodbe iz leta 1906. v svrhu mirne likvidacije italijansko-abesinskega spora. V tej izjavi Abesinije neposredno ne bodo niti omenili, poudarili pa bodo, da bodo za časa teh pogajanj skušali priti v stik s četrti zainteresirano silo.

O snočnih razgovorih se v pričakovanju definitivnega Mussolinijevega odgovora doznava še te-le podrobnosti:

Italijanski pridržki

Ker so Italijani odklonili pristane na prvo kompromisno formulo, so francoski in angleški pravni strokovnjaki sestavili drugo formulo; v tej formuli je ostal neizpremenjen odstavek o potrebi sklicanja izvoljenega sodišča, ki mu je priznana pristojnost po italijanskem pojmovanju. Priporočili pa so še imenovanje petega sodnika.

Glede angleške zahteve, da da Italija poročila o svojem bodočem zadržanju, se zdi, da se je Eden temu odrek. Zdi ni več govora o neuporabi sile, v celoti, ampak le v toliko, kolikor je to v zvezi z italijansko-abesinskim dogovorom iz leta 1928.

V britanskih krogih mislijo, da v sedanjem stanju ni neobhodno potrebno, da bi Italija dala nova poročila, ker so znane italijanske obveznosti, ki izvirajo iz tega dogovora. To britansko priznanje, ki ga je Mussolini dosegel, sklicujoč se na italijansko javnost, je Italija odobrila s pritrdilnim odgovorom, da se bo udeležila seje sveta DN meseca septembra tudi tedaj, če bo govora o celotnem abesinskem vprašanju.

Abesinski odpor

V britanskih krogih mislijo, da je nujno potrebno, da bi se razgovori med tremi velesilami vršili pod okriljem DN, ker sklicevanje na pogodbo iz leta 1906. vzbuja odpor Abesinije, ki gleda v njem tipično predvojno pogodbo; pa tudi na francoski in britanski strani žele, da se upošteva to abesinsko pojmovanje.

V pričakovanju Mussolinijevega odgovora mislijo, da bo Mussolini zahteval pojasnila o eni ali dveh točkah. Zlasti bo zahteval izpremembo datuma, do katerega naj se konča postopek za sporazum in kdaj naj se začne arbitraž.

Nove Mussolinijeve izjave o sporu

PARIZ, 2. avgusta. AA. »Intransigeant« je objavil intervju, ki ga je imel znani književnik Pierre Benoit z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. Pisatelj beleži v svojem članku silen vtis, ki ga je nanj napravila Mussolinijeva osebnost.

Nisem za metode »malih zaboječkov«

Književnik se je z Mussolinijem razgovarjal seveda o Abesiniji. Ministrski predsednik je med drugim dejal: Dejali so mi, da bi bilo v primeru vojne zame najbolj neugodno, če bi se vsa Abesinija zbrala okrog svojega cesarja. Gotovo veste, da sem na to težavo kakor na vse druge težave že naprej pomislil. Toda našel sem dovolj sredstev, da obvladam tudi ta problem. Tam doli, in to ni nikomur tajno, imam že mnogo materiala in mnogo vojaštva, pa jik: bom še podvojil ali potrojil, če bo le treba. Nisem človek metod »malih zaboječkov«. Neguš je informiran o mojih namerah, kolikor sem poučen. Sedaj je na njem, da dobro preračuna riziko eventualne avanture in da se definitivno odloči, saj mu je vse znano.

Vse to je Mussolini govoril, pravi člankar, mirno, popolnoma mirno, ne da bi niti z najmanjšo gesto poudaril svojo odločnost. Ko sem ga vprašal, ali njegovega sklepa ne bodo spreminile intervencije in dobre usluge, ki mu jih ponujajo zavezniške in prijateljske države, je odgovoril:

Razumem, kaj hočete povedati, toda ne varajte se. Moj poslednji razgovor z Edenom mu je moral podreti vse iluzije. Moj princip je, da se izognem vsaki dvoumnosti in da se usmerim naravnost k cilju.

Ko mu je Benoit omenil, da Francija ne želi zapletljive v Vzhodni Afriki in da pričakuje znatno pomoč Italije v Evropi, ter ga nazadnje vprašal, kaj bo, če bo Italija poslala svojo vojsko in topove v Vzhodno Afriko, je Mussolini poudaril: Taka bojazen je neosnovana. Prihodnji mesec bom imel na evropskih mejah 800.000 ljudi pod orožjem. Polovica teh ljudi bo razvrščena v motoriziranih divizijah. Če bodo razmere zahtevale, bom povečal vojsko do enega milijona in prepričani bodite, da ne bo nihče poskušal preizkusiti me. Kar se tiče abesinske afele, ne more v nobenem slučaju zmanjšati mojih možnosti. Mobilizacijo zaradi te afele smatram bolj kot neko vajo za mobilizacijo. Toda da se vrnem k evropskim vprašanjem: Bodite še enkrat prepričani, da poznam one, ki ribarijo v kalnem in da imam v rokah sredstva, da jim ta sport, ki jim je toliko pri ljubljen, preprečim.

Podonavski pakt brez vzajemne pomoči

RIM, 2. avgusta. w. Poslednje dni krožijo v evropski javnosti razne govorice o podonavskem paktu. Tukajšnji merodajni krogi trdijo, da se niso vršili še nikaki razgovori o tem vprašanju. Pač pa so v teku pogajanja med zastopniki Francije in Italije, ki naj doženejo odredbe, po katerih bi se lahko sklenil ta pakt, ne da bi določal tudi vzajemne pomoči. Pogaja-

ADDIS-ABEBA, 2. avgusta. AA. Tu govore o nekem predlogu, ki se nanaša na morebitni sestanek med abesinskim cesarjem in predsednikom italijanske vlade Mussolinijem na nevtralnih tleh. V teh krogih izjavljajo, da bi ta sestanek mnogo pripomogel k ureditvi in likvidaciji italijansko-abesinskega spora, ker bi omogočil odkrito in iskreno izmenjavo misli med zastopniki obeh držav.

Roosevelt se bo zavzel za mirno rešitev abesinske afele

WASHINGTON, 2. avgusta. AA. V političnih krogih je izzvala izredno zanimanje izjava Franklina Roosevelta, da se bo zavzel za mirno ureditev italijansko-abesinske afele. Nekateri listi pravijo v svojih komentarjih, da po meni Rooseveltova izjava, prvič odkar je pokojni Wilson padel, vmešavanje predsednika Združenih držav v spore med tujimi narodi. Vse, kakor je predsednik Roosevelt dokazal, da boče s tem podpreti tudi DN.

Samuel Hoare o odgovornosti kolonijalnih držav

LONDON, 2. avgusta. AA. Snoči se je na seji spodnje zbornice znova razvila živahna zunanje-politična debata, v katero so posegli vodja delavske opozicije Lansbury, predsednik liberalne opozicijske stranke Herbert Samuel, pristav konservativne stranke general Sibers in konservativni nar. poslanec Adams. Nazadnje se je oglasil k besedi zunanji minister Samuel Hoare, ki je poudaril: Mi se popolnoma zavedamo, kakšne obveznosti bomo prevzeli, zato pa jih bomo tudi držali. Eden najtežjih problemov, pred katerim se je svet znašel v zadnjem času in ki bo v kratkem postal še bolj akuten, je problem o relaciji med državami glede na njihove kolonialne posesti. Strinjani se v tem s predgovorniki, da narašča odgovornost onih držav, ki imajo kolonije, pa čeprav bo ta odgovornost postala še tako težka, bom vselej zagovarjal potrebo, da se urejevanje tega problema omogoči samo z mirnimi sredstvi, nikoli pa ne z vojno.

kratični program. Baš zaradi tega svojega svobodoljubnega programa se bo nova stranka zelo razlikovala od prejšnjih strank, zato pa bo tudi mogla lažje rešiti razna vprašanja, ki so ostala še do danes nerešena.

Na vprašanje novinarjev, če bo začela prirejati zajednica kmalu velike shode, zlasti veliki shod v Ljubljani, je odgovoril minister dr. Spaho, da se bo po vsej verjetnosti v kratkem pričelo s prirejanjem teh shodov. Vendar pa mora biti stranka preje prijavljena in odobrena.

Glede obveznosti, ki jih je angleška vlada prevzela v svrhu razorožitve, je poudaril: 1. že pred leti je Anglija sprožila iniciativo za mednarodno prepoved letalske vojne in je stavila tozadevni predlog na razorožitveni konferenci 16. marca 1933. leta ter je bil predlog sprejet kot osnova za boležno konvencijo.

2. v čl. 36 angleškega predloga je predvideno, da se zabrani bombardiranje razen v primeru, ko je to potrebno za ohranitev mira.

3. podpisala je zvezni protokol z dne 17. junija 1935. leta s čimer se je odrekla uporabljanju strupenih plinov.

Tsaldaris je odpotoval v Nemčijo

ATENE, 2. avgusta. AA. Ministrski predsednik Tsaldaris je imel včeraj pred svojim odhodom v tujnino več poslednjih razgovorov s politiki. Tudi predsednik republike ga je sprejel v avdienco in ga informiral o svojih razgovorih z voditelji opozicijskih strank.

Popoldne je s svojo soprogo odpotoval v Nemčijo. Nastanil se bo v nekem zdravilišču blizu Monakovega. Posle ministrskega predsednika bo vodil za časa njegove odsotnosti podpredsednik vlade in vojni minister general Kondilis. General Kondilis je Tsaldarisa tudi spremljal na postajo, kjer se je od ministrskega predsednika poslovilo tudi več drugih ministrov in članov diplomatskega zbora.

Tsaldaris o Mali antanti in Balk. sporazumu

BERLIN, 2. avgusta. AA. Predsednik grške vlade Tsaldaris je dal intervju nekemu uredniku DNB-ja. V prvem delu svoje izjave je

nja se nanašajo predvsem na klavzule o nenapadanju in o konsultaciji. Vlade držav Male antante so obveščene o teh pogajanjih, čeprav niso bile podrobno informirane o izmeni misli francoskih in italijanskih državnikov. Italija skuša doseči, da bi se v pakt ne vključila klavzula o vzajemni pomoči, ker bi le tako moglo pri sklenitvi pakta sodelovati čim več držav.

Tsaldaris z zelo toplimi besedami govoril o Balkanskem sporazumu in Mali antanti. Med drugim je dejal, da zemljepisni položaj in izredne razmere zahtevajo, da tvorita ti dve skupini dve ločeni politični celoti. Toda glede na mnogo skupnih interesov, je nadaljeval grški ministrski predsednik, sodelujeta ti dve skupini kar najpristraneje v mednarodnih vprašanjih. Sicer pa tudi okolščine narekujejo to sodelovanje med Male antanto in Balkansko zvezo; do tega je prišlo že avtomatsko zaradi samega dejstva, da sta dva ugledna člana Balkanske zveze — Jugoslavija in Rumunija — obenem tudi članici Male antante.

Tošev napoveduje nov parlament

SOFIJA, 2. avgusta. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Predsednik bolgarske vlade Tošev, ki se muči v mestu Burgasu ob Črnem morju, je imel včeraj na večerji, ki jo je njemu na čast priredila mestna občina govor, v katerem se je med drugim dotaknil vladnega programa in dejal, da bo Bolgarija v bližnji bodočnosti imela nov parlament, ki ne bo v nikakih zvezah s preteklostjo. Novi bolgarski parlament bo čist izraz ne samo želja in narodne volje, temveč tudi celotne energije in ustvarjalne moči bolgarskega naroda, ki je delaven, varčen in trezen.

Predsednik vlade je dodal, da bo nova ustava izdelana še pred sklicanjem novega parlamenta.

Seja abesinske vlade

ADDIS-ABEBA, 2. avgusta. w. V noči od včeraj na danes se je sestel abesinski ministrski svet pod vodstvom samega cesarja. Seja je trajala dve uri. O sklepih, ki so prav gotovo v zvezi z izrednim zasedanjem DN, ni bilo moč govoriti. V dobro informiranih krogih zatrjujejo, da so govorice o tem, da bi bila Anglija predložila Abesiniji protektorat DN, brez vsake podlage. Neguš sam je izrecno in ponovno poudaril, da odklanja Abesinija kakršenkoli protektorat.

Ptui

Zvočni kino bo predvajal v soboto ob 20. ter v nedeljo ob pol 19 in pol 21. uri film »Ciganska ljubezen«, kot dodatek pa zvočni Foksov tednik.

Razstava. V Ptuj je priredila banovinska tkalnica preprog v Sarajevu razstavo svojih izdelkov, ki so prav lični in vzbujajo veliko zanimanje posebno med ženskimi svetom. So pa vključb razmeroma nizkim cenam še vedno predragi.

Naš živilski trg je zdaj bolj založen s sadjem. Je sicer razmeroma še precej drago, ker je mraz v maju uničil skoro vse zgodnje sadje. Vse kaže na precej ugodno vinsko in primerno, da se bo naš kmet opomogel.

Poslovanje dispanzerja za tuberkuloze v Ptuj. Krajevna protituberkulozna liga sporoča, da posluje njen dispanzer za tuberkuloze od 1. avgusta t. l. dalje vsak torek in četrtek med pol 14. uro in pol 16. uro v ambulatoriju ekspoziture okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ptuj. Dispanzer bo vršil poleg drugih tudi rentgenološke preiskave in zdravljenje s pneumotoraksum. Izmed gori navedenih uradnih dni pa bo zaščitna sestra obiskovala bolnike na njihovih domovih in jim dajala vsa potrebna navodila. Ker je dispanzer namenjen v prvi vrsti revnejšim slojem, opozarjamo vse prizadete, da prinesejo s seboj uhožno spricevalo, ali nakazilo zdravnika.

Nasilni gostje. Toš Anton, posestnik v Slavčini ima vinotoč. Pred dnevi se je zgledilo pri njemu 5 že nekoliko vinjenih fantov ter so zahtevali piščo. Zapitek so hoteli poravnati z nekim ponarejenim denarjem, ki pa z daleka ni bil podoben kakemu našemu kovancu. Ker pa posestnik ponudene novega ni hotel sprejeti, so začeli razgrajati in mu groziti. Skril se jim je v klet, koder so pa razbili vrata in vdrli notri, ga pretepli in mu zadali z nožem 3 ran v hrbet in mu težko poškodovali tudi desno roko. Pretepli so tudi sina in hčer, ki sta prihitela očetu na pomoč.

Trbovlje

Delavski atletski klub v Trbovljah razpisuje za 10. avgusta velike nočne propagandne plavalne tekme v občinskem bazenu. Ker je tekmovalne propagandne značaja, se opozarja plavalce, da lahko tekmujejo tudi ne glede na klubovo pripadnost. Razpisane so tri krasne nagrade. Tekmovalni red bo sprejel vsak tekmovalec takoj po prijavi. Prijavlja se v gostilni Dimnik, prijava 2 Din za osebo. Pred tekmo bo imela delavska godba na pihalni koncert, na kar že danes opozarjamo cenjeno občinstvo ter ga vabimo, da se te prireditve udeleži in podpre stremeljenje klubovega vodstva.

Radeče

25 leten obstoj je praznovala v nedeljo gasilska četa v Vrhom pri Radečah. Ob 2. uri popoldne je bila otvoritev novega bazena za zbiranje vode. Gasilno društvo v Vrhomu si je za časa svojega delovanja z neumorno pridnostjo in požrtvovalnostjo zgradilo svoj gasilski dom, si nabavilo brizgalno in vse potrebno orodje in ogrodje. Zadnje čase si je nabavilo tudi nove uniforme.

Tekma. Preteklo nedeljo so igrali v Sevnici prijateljsko tekmo člani-juniorji tukajšnjega športnega kluba »Hajduke« in Sevnicijskim klubom »Sava«. Pretežno močnejše igralce je naše moštvo skozi nadvladovalo in končno doseglo rezultat 3:3.

Novo ustanovljeni gasilski orkester je v nedeljo prvič nastopil. Popoldne ob 11 uri je napravil na vrtu hotela »Jadranc« prometni koncert. Orkester, ki ima same mlade in nove moči je pokazal lep uspeh in kaže še bodočnost.

Olepevalno društvo v Radečah. Pripravljeni odbor za ustanovitev Olepevalnega in turističnega društva v Radečah, kateremu predseduje tukajšnji župan mestne občine g. Polanc, je dobil nedavno od banske uprave v Ljubljani potrjena pravila. Pripravljeni odbor sklicuje občni zbor za sredo 7. avgusta ob 8. uri zvečer v dvorani hotela »Jadranc«.

Vlom in tatvina. Preteklo soboto so v zgodnjih jutranjih urah neznan predzvečer vdrli v gostilniško sobo gostilničarke Musar Alojzije na Hotemežu pri Radečah. Zadovoljiti so se morali s par dinarji in s 60 jajci.

Novo mesto

Poročena sta bila v Ljubljani 25. t. m. g. prof. Marijan Kozina, dirigent Glasbene matice v Mariboru in gđ. Neda Andrijačeva, absolventka praškega konservatorija. Mlademu paru iz uglednih novomeških rodbin na le tople čestitke.

Gradbena delavnost v Novem mestu je bila letošnjo pomlad dosti živahna. Na trgu kraja Petra II. se dokončuje prizidava II. nadstropja hiše gđ. Barboričeve, v Ljubljanski ulici se končuje prezidava bivše Pintarjeve hiše, za kar je oskrbel načrte novomeški rojak ing. arch. Musič Marjan, na Lotevski cesti pa je dogotovljena hiša g. Zica, gostilničarja, v surovem zidu pa je istotam dogotovljena hiša g. Valesa.

Radio

Sobota, 3. avgusta.

Ljubljana: 12.00 Venček venčkov (plošče), 12.45 vreme, poročila, 13.00 čas, obvestila, 13.15 reproducirana glasba, 14.00 vreme, spored, 18.00 Radijski orkester, 18.50 zunanje poštne pregled (dr. Jug), 19.10 čas, poročila, vreme, spored, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 Radijski orkester, jazz, Akad. pevski kvintet in plošče, 21.30 čas, vreme, poročila, spored, 22.00 Radijski orkester in jazz.

25 let gasilske čete

Ponikve pri Trebnjem

Pod pokroviteljstvom nar. poslanca dr. Josipa Režeka in kumice gospe Režekove razvije jutri četa svoj gasilski prapor

Ponikve, 3. avgusta.

Prijazen izletniški kraj Ponikve pri Trebnjem, izhodna izletniška točka v dolenski vinski gorici in k znanim ponikovalnicam Temenice je danes v prazničnem razpoloženju. Pripravlja se na proslavo 25 let obstoja gasilske čete in na sprejem številnih gostov ter izletnikov, ki bodo jutri pohiteli v ta idiličen dolenski kraj, da skupno z domačini proslave lepo gasilsko slavo.

Dr. Josip Režek

Ni mnogo četrt stoletja... Ako pa je 25 let v življenju za nekoga uspešno v razmahu in pomembno v javnosti, se s proslavo izkaže priznanje delu in uspehom.

Tako nekako zaključuje ali bolje rečeno z zadovoljstvom zre na prvih 25 let opravljenega dela gasilska četa na Ponikvah in proslavi jutri svoj prvi jubilej z

Zvesti čuvarji našega Jadrana na delu

Ljubljana, 2. avgusta.

V ljubljanskem Krajevnem odboru JS je najuglednejša Mornarska sekcija, ki so v njej samo bivši oficirji in mornarji naše vojne in trgovske mornarice. V četrtek zvečer je imela sekcija v restavraciji »Sestica« svoj II. redni občni zbor, ki je bil prav lep posečen. Krajevni odbor je zastopal njegov podpredsednik g. Anton Verbič. Otvoril ga je podpredsednik sekcije g. dr. Sovdat, ki se je spomnil med letom umrlih članov mornariškega tehničnega kapetana Franja Celika, univerzitetnega honorarnega profesorja dr. Ljudevita Böhma in mornariškega narednika Cirila Kranjca. V svojem daljšem poročilu je predsednik predvsem razpravljal o notranji organizaciji Mornarske sekcije in razvil program dela za prihodnje poslovno dobo. Dotaknil se je tudi vprašanja propagande za visoke cilje JS in izjavil, da Jadranska straža mora biti ne samo organizacija z napisanimi cilji, temveč mora biti borbena organizacija, organizacija volje, dela, ljubezni in pravičnega razumevanja za naše morje.

O poslovanju sekcije je poročal tajnik g. Stojan B. Plesničar. Sekcija je 24. marca letošnjega leta proslavila dve leta svojega plodnega dela. Na njeno pobudo so bile ustanovljene slične sekcije v Mariboru, Celju, Kranju in Zagrebu, a pripravljajo se pri vseh večjih K. O. v naši banovini in Beogradu. Sije 134 članov. V zadnji poslovni dobi je

Obrtna razstava v Celju

Razstava je odprta dnevno od 8. do 19. ure. Veselični prostor je odprt do 24. odnosa 2. ure.

4. avgusta: Ob pol 10. uri obhod godbe po mestu, ob 10. uri slavnostna otvoritev na razstavnem prostoru in ogled razstave. Od pol 11. pa do 13. ure promenade koncert na veseličnem prostoru. — Popoldne na Glaziji nogometni turnir celjskih klubov za pokal obrtne razstave. Zmagovalec bo izročen pokal zvečer na veseličnem prostoru. — Ob 20. uri koncert pevskega društva »Ojkar« vmes godbeni koncert.

10. avgusta: Zvečer koncert, potem zabava. 11. avgusta: Od 10. do 12. ure promenade koncert: Dopoldne otvoritev mizarskega tečaja, ki bo na razstavnem prostoru pod vodstvom banovinskega učitelja g. Kregarja. Popoldne kolesarska dirka Kluba slov. kolesarjev na progi Celje-Konjice in nazaj. Zmagovalec prejme zvečer na veseličnem prostoru pokal. — Popoldne na veseličnem prostoru koncert in zabava. 12. avgusta: nadaljevanje in zaključitev mizarskega tečaja.

14. avgusta: Zvečer ljudska zabava na veseličnem prostoru.

15. avgusta: Ob pol 10. uri občni zbor ODJO in obrtniško zborovanje v mali dvorani Celjskega doma. Na veseličnem prostoru v tem času promenade koncert. Popoldne na Glaziji revanžna medmestna tekma Maribor-Celje. — Če bo dovolj prijaviteljev, bo na ta dan avtobusni izlet k otvoritvi podzemne jame »Huda lukja« pri Slovenjgradcu. —

razvitim prapora — dar dolenskega ljudstva — kot viden znak priznanja četi, ki tako nesebično dela za pomoč bližnjega.

Okoliš gasilske čete na Ponikvah je pred 25 leti pripadal gasilskemu društvu v Trebnjem, ki je bilo ustanovljeno pred 51. letom. Po 26 letnih skupnih naporih članov prostrane trebanjske občine pri gasilskem društvu v Trebnjem pa se je na prizadevanje danes že pokojnega Josipa Glavana, pos. v Dol. Podborštu pri Ponikvah, osnovalo na Ponikvah novo gasilsko društvo, katerega prvi in poznejši častni načelnik je postal pok. Glavan. Vseh 25 let je društvo pomagalo pri nešteti požarih širom Dolenske. Društvo si je postavilo svoj dom z vso gasilsko opremo in orodjem. Danes pa ima društvo tudi lastno moderno motorno brizgalno. Inicijativnosti današnjega načelnika g. Franca Finka in društvenega tajnika g. Emanuela Grmovška, ter članstva sploh je pripisati, da je četa danes ob jubileju na tako visoki stopnji svojega razvoja.

Pokroviteljstvo nad jutrišnjimi svečanostmi je prevzel narodni poslanec novomeškega sresa g. dr. Josip Režek, praporu pa kumuje ga. Režekova. Ponikve pričakujejo jutri številnega poseta širom Dolenske in bo zato to slavo vsega dolenskega gasilstva.

Spored proslave:

Dopoldne sprejemanje gostov pri vlakih ter sprejem pokrovitelja poslanca g. dr. Režeka in kumice gospe Režekove. Ob pol 10. sv. maša za umrle gasilce, nato blagoslovitev motorne brizgalne in razvitje prapora. Ob 13. vaja z novo motorno brizgalno, ob 14. pa pričetek velike dolenske narodne veselice. Polovična vožnja z izletniškim vlakom.

imela 4 večje prireditve dve dobro obiskani javni predavanji v dvorani OUZD, 21 članskih sestankov, ki so bili večinoma združeni s predavanji, 2 uspela izleta z motornim žolnom v Presej in na Vrhniko, udeležila se je vseh prireditev itd. Pripravlja se prvi zbor bivših mornarjev in oficirjev naše vojne in trgovske mornarice. O stanju blagajne je poročal g. ing. Rupnik Ivan, G. Ukmar je poročal kot gospodar, a g. Ralek Adolf je podal poročilo pododbora za gradbo čolnov. Za tem je v imenu nadzornega odbora g. Ježek predlagal absolutorij s pohvalo g. blagajniku, ki je bil soglasno sprejet.

Od navzočih toplo pozdravljen je imel daljši govor tudi podpredsednik K. O. g. Anton Verbič, ki je v imenu odsotnega predsednika g. Pogačnika Josipa, generalnega tajnika TPD, pozdravil občni zbor številne mornarske družine.

Pri volitvah nove uprave je bil soglasno izvoljen g. dr. Hlavaty Robert za predsednika sekcije, a v odbor se gg.: dr. Sovdat, Plesničar, Ježek, Kariž, Strus, Pretnar, Hlavčič, Ralek in Bežjak. v nadzorni odbor gg.: ing. Rupnik, Medved, Bajc.

Po svoji izvolitvi se je predsednik g. dr. Hlavaty zborovalcem zahvalil za izkazano mu zaupanje, a višji sodni oficijal g. Medved Josip je imel lep idejni govor. Govoril je še g. dr. Sovdat, nakar je predsednik zaključil občni zbor ljubljanske mornarske družine.

Zvečer na veseličnem prostoru veselica na razstavišču.

18. avgusta: Dopoldne promenadni koncert. Zvečer zaključek razstave z veselico.

Za obisk celjske razstave je dovoljena znižana vožnja Vstopenina za ogled razstave Din 5.— Ob tej priložnosti opozarjamo, da je izdal razstaveni odbor lep »Vodič po razstavi« katerega glavna vsebina je zgodovina celjskega obrtništva, izpod peresa g. prof. Orožna

Tatvine in vlomi

Ljubljana, 2. avgusta.

Danes zjutraj je litograf Vinko Strozak s Ceste V. v Rožni dolini prijavil na policijo, da mu je bilo ponoči vlomljeno in da mu je neznanec ukradel iz veže več obloke sive barve in nekaj srebrnine. Vlomilec je preplezal ograjo in preskočil zid, nato pa se splazil na hodnik. Komaj pa je bil omenjeni vlom prijavljen, pa so že orožniki otrtili dva potepajoča se ptička. Sta to 27 letni France Lekše iz krške okolice in 26 letni Josip Radovič iz Varaždina. Ta dva sta tudi v loma v Rožni dolini. Orožniki so ju izročili sodišču. — V Zibertovi ulici je bila v Učiteljskem domu dopoldne 29. julija ukradena zidarju Antonu Zitniku iz žepa suknjiča srebrna žepna ura, vredna 550 Din. — Solskemu upravitelju Alojziju Ponikvarju z Opekarske ceste 26 je bila v gostilni na »Bregu« ukradena usnjata denarnica z vsebino zastavljalnega listka št. 611, z več fotografijami in raznimi listki. — Mermolji Zdenku, medicinu, ki stanuje na Resljevi c. 3 je bil

Banska uprava je kupila ljubljansko realko

Ljubljana, 2. avgusta.

Lepo, ponosno poslopje nekdanje realke v Vegovi ulici št. 4 je te dni izmenjalo svojega hišnega posestnika. Realke je namreč že pred dobrimi šestdesetimi leti zgradila bivša Kranjska hranilnica, ki je v zemljiški knjigi tudi zaznamovana kot lastnica tega poslopja že od 20. maja 1874. Nekdanja realka, ki je imela samo 7 realnih razredov, je pred leti dobila še osmi razred, polagoma pa se je začelo tudi prehajanje značaja realke v realno gimnazijo, tako da ima realka samo še nekaj višjih razredov, ki so realnega značaja. Že nekaj let pa sta v istem poslopju nastanjeni I. in III. državna realna gimnazija, ki sta zelo na tesnem, tako da se upravičeno pričakuje, da se bo v kratkem zgradila nova samostojna zgradba, v katero bi se preselila III. državna realna gimnazija. Država je morala doslej plačevati Hranilnici Dravske banovine najemnine za poslopje, zdaj pa je sklenila poslopje odkupiti. Te dni je Hranilnica Dravske banovine v Ljubljani prodala Banski upravi poslopje I. drž. realne gimnazije v Vegovi ul. št. 4 za 6 milijonov dinarjev. V kupni pogodbi si je hranilnica izgovorila služnost užitka nekaterih prostorov vse dotlej, dokler ne bo kupnina popolnoma plačana. Dogovorjeno je, da bo banska uprava plačala kupnino v 29 letih v polletnih obrokih po 173.868 dinarjev. Kupnina pa se bo obrestovala s 4% obrestmi. Ministrstvo za prosveto je to kupno pogodbo odobrilo. Kupno pogodbo so podpisali za banovino ban dr. Dinko Puc, za hranilnico dr. Vladimir Ravnihar in podravnatelj Josip

V uvaževanje kočevskim gostom

»Völkischer Beobachter«, ki izhaja v Münchenu, je 14. julija poročal o »nacionalno-politično pomembnem predavanju univ. profesorja dr. Metza iz Erlangena na zborovanju VDA v Bambergu, ko je govoril o izseljevanju Frankov sploh, posebno pa o izseljevanju Bamberžanov na Poznanjsko.

Poročilo se med drugim glasi dobesedno: »Kajige, ki proglašajo nemške pokrajine in njih prebivalce — kakor n. pr. bamberške vrtnarje za slovanske, bi morale biti prepovedane iz državno-političnih vzrokov. Nesmisel je n. pr. proglašati lepo efelteriško nošo za vendsko ali trpeti prav do dandanašnjega časa »Vendska društva«.

Tako torej nemški znanstvenik misli o pravih slovanskih Vendov in lužiskih Srbov, ki so bili pred Nemci v svoji sedanji domovini. V sol-to zvečer naj gostje iz Münchena na »Münchener Abend« v Kočevju prečitajo še enkrat te vrstice v svojem listu, v nedeljo popoldne pri povorki kočevskih narodnih noš naj se objektivno zavedo, koliko je na tej noši nemškega, zlasti naj si pa pri vseh kočevskih slavnostih Kulturbunda pokličejo v spomin svojega učenjaka v svojem največjem in najvplivnejšem glasilu: »Es ist ein Unsinn bis in die allerjüngste Zeit herein »Wendenvereine« zu dulden.« Kaj pravite, če bi se tudi mi držali tega opomina, saj nam učeni nemški svetovalec gotovo logično in dosledno prizna vsaj to pravico na naših tleh in v naši državi. Vendar se ne bomo poslužili te pravice, ker od mogočne kulturne Nemčije pričakujemo, da se bo avtoritativnim Slovanom v Nemčiji godilo tako, kakor se v Jugoslaviji godi priseljenim Nemcem.

29. t. m. ukraden iz nezaklenjene kuhinje siv suknjič, vreden okrog 500 Din. — Na Grajski planoti 1 je neznanec izmaknil delavcu Francu Stražišarju v Kotnikovi ulici iz žepa telovnika, katerega je bil položil na barako mestnega valarja, srebrno uro s srebrno verižico v vrednosti okrog 300 Din. — V Založah 60 v občini Polzeli pri Celju je iz zaklenjenega stanovanja viničarja Alojzija Pesek neznanec ukradel hlapcu Francu Zavske-mu moške hlače iz belega sukna, zelena pulover v vrednosti 380 Din. Ljudje so videli nekega moža, ki je vodil s seboj 12 letnega dečka, kako se je smukal okrog stanovanja.

Angleži o jugoslovansko-bolgarskem bratstvu

Londonski »Times« prinaša članek o importantnih manifestacijah slovanskega bratstva pri nedavnem zletu Sokola in Junaka v Sofiji in posebej o manifestacijah jugoslovansko-bolgarskega bratstva in prijateljstva. Veliki londonski list pravi, da kažejo te manifestacije, kako globoko je prodira misel bratstva in zblizanja v široke sloje prebivalstva. Clankar posebno pripominja, da sta Sofija in Bolgarska pri tej priliki manifestirali za slovansko idejo sploh, vendar so pa manifestacije ljubezni in simpatiji za sosedno Jugoslavijo nadkrilile vse druge. Clankar navaja posamezne pomembne epizode in prizore pri teh sofijskih svečanostih.

Prijatelji in somišljeniki!
Sklicujte se pri svojih nabavkah na oglase v našem listu!

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Ob 19.30 predava dr. Niko Zupanič o temi: »Predslovski Balkan, in sicer v srbohrvaščini. Prenos iz Ljubljane.

× Zveza združenj gostilniških podjetij Dravske banovine poziva svoje članstvo, da se v največjem številu udeleži pogreba g. Drago Bernardija, ki bo v soboto popoldan ob pol 5. v Celju.

× Jutri pojedemo na Begunjsko, kjer bo podružnica SPD Radovljica praznovala 40 letnico obstoja. Obenem bo počastila spomin svojega častnega člana blejskega lekarnarja Hugona Robleka, ki je izgubil življenje pri požigu Narodnega doma v Trstu. Odhod iz Ljubljane s turistom ob 5.02 zjutraj. Izkažimo čast narodnemu mučeniku! — Organizatorno-propagandni odsek S. j. e. u., Ljubljana.

× Smrt znanega nacionalista. V petek je po kratkem bolehanju v Splošni bolnišnici umrl višji poštni kontrolor Adolf Kaffou. Star je bil šele 48 let in rojen v Zidanem mostu. Zar se je po študijah posvetil karieri pri pošti. Kot vesten uradnik in strokovnjak je dal časa služboval tudi v ministrstvu v Beogradu, nato se je vrnil na ljubljansko pošto direkcijsko, kjer je bil enako priljubljen pri višjih in nižjih poštah uslužbencih. V prejšnjih časih se je posebno udeleževal pri nacionalističnih organizacijah in bil tajnik in blagajnik Orjuna, pozneje pa zvest član najrazličnejših naprednih društev. Zapuščena vdova in že odrasla sina ter kćerko, ki se študira. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtnišnice splošne bolnišnice. Vnetemu nacionalistu časten spomin, njegovim pa naše iskreno sožalje.

× Izginila je. Zlatarski pomočnik Anton Cerer iz Zagreba je prijavil zagrebški policiji, da je pred dnevi odšla z doma njegova 22 let stara žena Katica, ki je doma iz Celja, in se ni več vrnila.

× Iz Ljubljane v Split na morje. Sreskemu načelniku v Splitu so v četrtek izročili nekega 9 letnega dečka, katerega so našli na železniški progi pri Lahinu. Deček je povedal, da je nameraval peš iz Splita v Ljubljano. Našel ga je železniški čuvaj, ko je deček ponoči tekkel po progi in jokal. Dognali so, da se piše Ivan Buletić in je doma iz Blata pri Novem mestu. Star je 9 let. Ko so ga vprašali, kako je prišel v Split, je povedal, da ga je vzel iz Ljubljani seboj neki prijatelj do Splita, za povratek pa zanj ni imel več denarja in ga je pustil samega v Splitu.

× Zagreška gledališka kriza v zadnji fazi. Minister za prosveto je izjavil nekemu zagrebškemu novinarju, da se nahaja vprašanje imenovanja novega gledališkega upravnika v Zagrebu v zadnji fazi, kriza pa še ni rešena. Vse kaže, da bo nov upravnik imenovan v začetku prihodnjega teden.

× Seleksijsko društvo priredi v nedeljo 25. avgusta t. l. v Slov. Bistrici kmetsko konjsko dirko. Pripuščeni so mrzlo kakor toplokrvni konji k vozni in jahalni dirki. Pričetek ob pol 14. uri. Prijave sprejema do 18. avgusta 1935 načelnik seleksijskega društva v Slov. Bistrici. Po dirki bo veselica na dirkališču. Ker je čisti dobiček določen za pospeševanje čiste plemenske živine, se priporoča za obilen obisk. — odbor.

× Sokolsko društvo Kranj obvešča svoje članstvo, da je nastop v Preddvoru, ki bo jutri ob pol 16. uri, obvezen za kranjsko skupino. Telovadečje članstvo, naraščaj in deca odidejo ob 7. uri zjutraj izpred Narodnega doma, ostalo članstvo, naj se nam pridruži, da spozna lepoto krajev, kjer deluje bratsko društvo Preddvor. Za vse, ki ne bi mogli v Preddvor peš, bomo oskrbeli prevoz, vendar le proti izkaznici, ki jo dobite samo danes v društveni pisarni. Zdravo!

Ljubljana

Dnevna pratika

Sobota, 3. avgusta. Katoličani: Najdba sv. Stefana. pravoslavni: 21. julija, Simeon, pr.

Dežurne lekarne

Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartus, Moste, Zaloška cesta 18.

Obiščite obrtno razstavo v Celju 4. VIII. do 18. VIII.

× V počastitev spomina blagopokojnega gospoda Svetka Martelanca, stajbenika v Ljubljani, daruje družina Mozetič društvu »Tabore« 50 Din. Denar hrani uprava lista.

× Jutri, v nedeljo priredi, Gospodarsko, kulturno in narodno društvo »Barje« pri Jakobu Vidmarju (Mokarju), gostilničarju na Izanski cesti nasproti barjanske mestne šole, veliko vrtno veselico s plesom, srečolovom itd. Pevske točke bo izvajal društveni pevski zbor. Pečnikarjev avtobus bo vozil vsake pol ure izpred gostilne Pengov, Karlovska cesta. Pričetek ob 15. uri.

× Sokolsko društvo Ljubljana IV., dramski odsek vpripori jutri ob 17. na letnem telovadišču Vombergerjevo komedijo »Voda«, v režiji br. Emila Freliha. Občinstvo vladno vabimo k obilnemu posetu. Zdravo!

× Pretep in nezgoda. V Ponovičah pri Litiji so se vaški fantje sinoči hudo udarili med seboj, pri tem pa jo je precej skupil 44 letni dninar Franc Dimec. Dobil je težke poškodbe po telesu in po glavi. V Vrhovcih pri Dobrovi je prišel pod voz dveletni sinček zidarja Alojzija Zupana. Dobil je težke poškodbe po rokah in nogah.

Kaj je novega v Mariboru

Modna revija — velika privlačnost MT

Mariborčani, ki v nobeni zadevi nočejo zaostajati za atrakcijami drugih mest, so si za letošnji Mariborski teden po vzoru ljubljanskega velesejma omislili modno revijo, pri kateri sodeluje s svojimi izdelki cela vrsta mariborskih najboljših obrtnikov.

Nocojšnja generalna skušnja, ki je potekla pod vodstvom konferencierja g. Jelačina brezhibno, je že pokazala, da obeta postati modna revija na MT največja privlačnost za vse obiskovalce. Sedem dražestnih in elegantnih manekenk je ob zvokih godbe razkazovalo nad 100 različnih toalet, ki so jih nalašč za revijo pripravili mariborski modni saloni in drugi obrti, 24 po številu. Vobče je bilo opaziti, da pri vseh oblekah, klobukih, obnavah itd. ni nikake pretiranosti, povsod neka umerjenost in eleganca, ki daje prireditvi resno umetniško stopnjo. Ni naje naloge, ob tej priliki naštevati vrste oblek, blaga, krojev

Grajski kino: Danes najboljša veseligrada z Any Ondro v režiji Karla Lamača »Zamenjana nevesta«. Globoko znižane cenel v predpripravi »Rože z juga«.

Kino Union: Danes, sobota, krasen ljubavni film »Vedno v mojem sreču«, v nemškem jeziku.

Koncert grafikov v četrtek zvečer so priredili mariborski stavkajoči grafiki na Rotovškem trgu pevski koncert. Vstopnine ni bilo nobene in se je na trgu zbralo tisoče ljudi, ki so z živahnim odobravanjem sledili lepo izvajanim točkam sporeda. Zbor je dirigiral g. prof. Vrabec.

Praktičen domač izum. Obratovodja mestne klavnice Adrej Semenič je zgradil po lastnih originalnih načrtih nov praktičen in cenen hladilnik, namenjen predvsem revnejšim slojem prebivalstva. Izum je bil od strokovnjakov že ocenjen kot odlični in je tudi prijavljen kot patent. Hladilnik je razstavljen na razstavišču Mestnih podjetij na Mariborskem teden, kjer se je vršil danes komisijski pregled. Ob tej priliki se je domači izum tudi praktično preizkusil in to z največjim uspehom.

IV. „Mariborski teden“ 3.—11. avgusta 1935.

Revija nacionalne produkcije. Tekstilna razstava, splošna industrijska, velika obrtna, vinska, vrtnarska, fotoamaterska, propagandna, turistična itd. 3.—4. VIII. mednarodni plesni turnir in III. drž. razstava čistokrvnih psov. 9.—11. VIII. plavalne in skakalne tekme na Mariborskem otoku.

Velika razstava slovenske umetnosti
50% popust na železnica od 1.—15. VIII. 1935.

× Klub Primork poziva vse svoje članice in odbornice, naj se udeležijo pogreba g. Martelanca, očeta naše zaslužne sodelavke ge. Milke Martelanc. Pogreb bo danes ob pol 3. iz Tavčarjeve ulice 12.

× Namesto venca na grob pokojnega g. Martelanca je odbor Kluba Primork obdaroval nekega revnega primorskega dijaka z Din 200.

× Preselitev uradov mestnega poglavarstva. Mestno poglavarstvo v Ljubljani naznanja, da se je preselil personalni oddelek v bivše prostore kulturnega in statističnega oddelka na Mestnem trgu št. 2, II. nadstropje, sobi št. 38 in 42, tel. št. 68 in 69, v dosedanjih prostorih personalnega oddelka na Mestnem trgu št. 27, II. nadstropje pa je v sobi št. 33 nameščen mestno glavno vložnišče, tel. št. 39, vložni zapisnik pa v sobi št. 34. Kulturni oddelek z revijo »Kronika« in statistični urad sta se preselila v bivšo Auerspergovo palačo v Gosposki ulici, I. nadstropje, tel. št. hišne centrale 3999.

× Viški sadjarji, pozor! — Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva na Viču priredi v nedeljo 4. t. m. teoretičen in praktičen tečaj o okulaciji sadnega drevja in vrtnic. Tečaj bo vodil tajnik sadjarskega in vrtnarskega društva iz Ljubljane in banski šolski nadzornik g. Skulj. Udeleženci naj po možnosti prinesejo s seboj cepilne nože. Zbirališče ob 9.45 dopoldne pred šolo na Viču.

Celje

× Nočno. Ško službo ima ta teden lekarna »pri« (mag. Tončič) na Glavnem trgu.

× Slavnostna otvoritev celjske razstave bo jutri v nedeljo ob 10. uri dopoldne na prostoru mestne narodne šole. Za obisk razstave je dovoljena polovična voznina na železnici pri povratku.

× Navodila za znižano voznino v Celje. Vsi posetniki razstave imajo pravico do polovične voznine pri povratku ako kupijo na odhodni postaji železniško legitimacijo K. 12, ki je zelene barve in stane Din 5 ter celo karto do Celja s staničnim žigom pri odhodu. Za povratek kupijo polovično karto, a legitimacija mora imeti žig odhodne postaje (Celje) ali »Putnika« in potrdilo o posetu razstave. V slučaju, da bo v zadnjem momentu dovoljena polovična voznina, ki dovoljuje brezplačen povratek, kupijo posetniki celo karto in legitimacijo K. 13 in imajo brezplačen povratek.

× Vlomil. V celjske zapore so spravili nekega Mihaela Baumkircherja s Sp. Hudinje in Martina Goloba iz okolice Laškega, ker sta v noči na četrtek v Slivnem nad Laškim v družbi še dveh neznancev vlomila pri Agati Marinko in tam vzela 3500 dinarjev in 80 jajc. Pri obema so našli še 1000 dinarjev, dočim sta bila jajca pometala proč. V delavski kantino v Tremerju pa so v noči na petek vlomili neznanci in so napravili 10.000 dinarjev škode, ker so tudi izpustili precej vina.

× Brezposelnost v Celju pada, kajti 1. t. m. je borza dela izkazala samo 204 brezposelne, med njimi 25 žensk, dočim jih je bilo 21. julija 219, med njimi 26 žensk.

× Službo sta zopet nastopila policijska nameščenca gg. poveljnik Vinko Pribovič in stražnik Martin Dobrotinšek, ki so ju bili regnuti 15. maja težko ranili.

Same tatvine. Neki neznanci so vzeli čevljarstvu mojstru Antonu Kramarju z Zgoranje Hudinje v Gosposki ulici lepo kolo, vredno 1600 dinarjev, vredno kolo, ki ga je bil pustil pred pošto. — Za porcijunkulo, ki je bila tudi letos precej obiskana, je neznana ženska ukrala pri kapucinih v gneči neke romarije iz žepa 50 dinarjev. To je na tem mestu letos edina tatvina.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

KUPIM pisalni stroj, dobro ohranjen. Ponudbe z navedbo cene in znamke na upravo lista pod šifro »Pisalni stroj«.

OTROSKI VOZIČEK globok, sive barve, dobro ohranjen, prodam. Naslov pove uprava lista.

KNJIZICO Kmetске posojilnice ljubljanske okolice za Din 40.000.— prodam ali posodim na varno vknjižbo. Ponudbe na oglasni oddelek lista pod »Vknjižba«.

TROCEVNI RADIOAPARAT kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Glasba doma«.

SKRBI? Analizo Vašega življenja Vam napravi Grafološki Bureau, Celje, poštni predal 106. Analiza rokopisa in prognoza za življenje samo Din 30.—. Priložite rokopis in podatke o rojstvu!

NOVI NAROČNIKI našega lista prejmejo na željo vse številke priloge »Glas slovenskih otrok«. Na zalogi imamo samo nekaj 100 komadov, zato se požurite! — Uprava »Glasa naroda«, Ljubljana-Nebotičnik.

RUDE IN KOVINE D.D.

LJUBLJANA

TELEFON
27-27
28-27

Briljant

Umrl nam je naš ljubljani oče, gospod

Kaffou Adolf

višji poštni kontrolor

V soboto popoldne ob 4. uri ga spremimo iz bolnice k Sv. Križu.

Naj sladko spava!

Žalujoči ostali.

Zveza združenj gostilniških obrti Dravske banovine sporoča svojemu članstvu in prijateljem, da je gospod

Drago Bernardi

njen soustanovitelj in častni predsednik, hotelir, hišni posestnik, mestni svetnik itd.

dne 1. avgusta ob 11. po daljši in mučni bolezni umrl. Pogreb dragega in nepozabnega tovariša bo v soboto dne 3. avgusta ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti v Celju, Gosposka ulica 7 na okoliško pokopališče.

Svojemu požrtvovalnemu in vzor-tovarišu ohranimo trajen spmin.

Predsedstvo.

Gospodarstvo

Sovietska industrija v letu 1935.

Svet ljudskih komisarjev je končnoveljavno potrdil industrijski investicijski načrt za leto 1935. Obenem je potrdil tudi načrt za investicije v drugih gospodarskih panogah. V celem se bo letos investiralo 22.375 milijonov rubljev. V težko industrijo se bo investiralo za nova podjetja ali za razširjenje že obstoječih podjetij 7326 milijonov, v elektrarne 748 milijonov, v premogokope 715 milijonov, pri čemer bo izkopanih 41 novih jaškov z letno kapaciteto 23.000 ton premoga. V petrolejske vrelce se bo letos investiralo 678 milijonov, ponajveč za otvoritev novih vrelcev. Zgradili se bodo tudi trije novi cevni daljnovodi in sicer Kaspij—Orsk, Kosčagil—Magistral in Machač Kala—Groznyj. V črni metalurgiji dosegajo investicije 1464 milijonov. Zgradili bodo za ta denar 6 novih visokih peči, 34 martinjskih peči, 28 peči za jeklo in šest elektri-

čnih peči. Te investicije pomenjajo letni prirastek 1.790.000 ton izdelane litine, 2,2 milijona ton jekla in 1.790.000 ton kovnega železa. Veliko se bo investiralo tudi za povečanje produkcije medi, aluminija, nikla in svinca. V strojne tovarne se bo investiralo 1766 milijonov, od katerih dobi največ tovarna za vagone Uralvag, ki bo izdelovala letno 27.000 vagonov s štirimi osmi, potem zavod Stalmosto, ki bo izdelal na leto 50.000 ton konstrukcijskega materiala. Pridružuje se jim luganska tovarna za lokomotive in ufijska tovarna za motorje, ki bo izdelovala 30.000 motorjev letno. Kar se tiče tovarne za gradbeni material, bo šlo največ denarja v novo-spasko in moskovsko cementarno. V kemično industrijo se bo investiralo 551 milijonov, vendar pa se ni povedalo v katere tovarne. Gre pač za državno tajnost.

Gospodarske vesti

= Pojasnilo o potrditvah za plačane davke. Ministrstvo za finance je izdalo pojasnilo, da se smejo potrdila o plačanih davkih zahtevati samo od dobaviteljev in podjetnikov, ki imajo terjatve proti državi za izvršene dobave ali opravljena dela. Zaradi tega se ne smejo zahtevati potrdila o plačanih davkih ob priliki drugih izplačil, kakor na primer pri izplačilih na račun zasebnih upnikov pri sodni ali upravni rubeži plače državnih uradnikov, ker se te terjatve tičejo državnega uradnika, ne pa države. Prav tako se ne smejo zahtevati potrdila o plačanih davkih od hišnih posestnikov ob priliki izplačila najemnine za zgradbe in lokale, ki jih ima v najemu država, ker se zakupodajalec ne sme smatrati za dobavitelja ali podjetnika. Nadalje se ne smejo potrdila o plačanih davkih zahtevati pri izplačilih za dobavljene poljedelske pridelke, ki jih neposredno odkmeta kupuje vojska in končno tudi ne pri dobavah, ki se izvršijo neposredno komisijsko iz roke v roko, če vrednost take dobave ne presega 10.000 Din.

= Kakšen napis sme uporabljati trgovec in obrtnik. Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo navodila, po katerih je treba tolaščiti odredbo obrtnega zakona, da se smejo ohraniti v napisih nad lokali dosedanj nazivi, tako, da mora biti naziv, ki ga je posameznik prej uporabljal in ki ga želi rabiti tudi nadalje, v skladu s prejšnjimi zakonskimi predpisi in da je imel po zakonu priznano pravico, da se takega naziva poslužuje. Kdor bi se posluževal naziva, ki mu ne po prejšnjih ne po sedanjih zakonskih določilih ne pripada, se ima kaznovati po § 398 obrtnega zakona zaradi kršitve 128 odnosno 129 obrtnega zakona in se mu ima zabraniti nadaljna poraba naziva. Če prizadeti poedinec poleg tega še prekorati obseg dela, ki mu je po obrtnem zakonu dovoljeno, je smatrati to kot obremenilno okoliščino pri določitvi njegove kazni.

= Se enkrat osebni pogoji za udeležbo pri drž. licitacijah. Na intervencijo beograjske trgovske zbornice, ki je zahtevala, naj se dovoljenja za sodelovanje pri javnih licitacijah, ki jih je izdalo ministrstvo za zgradbe posameznim osebam, revidirajo, je ministrstvo izdalo naredbo, da se morajo osebni pogoji licitacij pri državnih licitacijah za posle, ki spadajo v resor ministr-

stva za zgradbe v vsakem konkretnem primeru ocenjevati na osnovi dovoljenj oblih upravnih oblasti po obrtnem zakonu, spričeval obrtnih zbornic in specialnih dovoljenj ministrstva za zgradbe za vsako prizadeto vrsto poslov, ne pa samo na osnovi omenjenih dovoljenj ministrstva za zgradbe.

= Iz podunavske konference ne bo nič. Morningpost je objavil zanimiv članek o srednjeevropskih vprašanjih in izjavil, da iz predvidene podunavske konference ne bo nič, da pa si diplomatski zastopniki prizadejati države vendarle prizadevajo pospešiti sklenitev podunavskega pakta.

= Kozje se lahko pasejo poplavinah. Ker je letošnja suša v mnogih krajih države znatno škodila in uničila živalsko krmo, je resno ogrožena tudi paša živine na pašnikih. Po dobljenih poročilih je najbolj ogrožena prehrana koz. Ker je prosta paša koz omejena, v mnogih krajih naše države pa pomenijo kozje važno panogo domačega gospodarstva, je minister za gozdove in rudnike odobril končno ureditev vprašanja o odpravljanju koz izjemno za letošna na pašo na planinski pašnike. Obenem se znižajo pašninske takse za področje gozdnega ravnateljstva v Sarajevu, Skoplju in Banja Luki na tri dinarje.

= Zaloga vina. Po uradnih podatkih se nahajajo v posameznih delih naše države tele večje proste zaloge vina: Vršac in Bela Crkva okoli 50 vagonov, Dalmacija 120 vagonov, Zupa 60 vagonov, Niš 10 vagonov, Kraljev breg 35, Slavonija 30, Mostar 20. Celotni pridelek vina leta 1934 je znašal 3 milijone 876.649 hl. Od tega je ostalo približno ena desetina, to je 400.000 hl neuporabljanih, in sicer po večini pri prodajalcih na drobno. Te količine vina se bodo porabile po največ v mestih ali najbližnji okolici. Razen tega se nahajajo precejšnje količine pri večjih trgovcih in veleprodajalcih in zadrugah kot stalna rezerva.

= Trgovski kongres odgojen. Zaradi kratkega roka se niso mogle izvršiti vse priprave za trgovski kongres, ki bi se moral vršiti dne 7. in 8. septembra v Zagrebu. Da bi ta kongres mogel izpolniti vse naloge in postal impozantna manifestacija trgovskega stanu vse države, se je na željo trgovskih združenj v Zagrebu odgodil. Ne glede na odgoditev kongresa pa prosi predsedstvo zveze trgovskih združenj v Beogradu, Poincarejeva 7 zveze trgovskih združenj iz vse države, da mu pošljejo čimprej seznam delegatov, ki se mislijo udeležiti kongresa in pred-

loge, ki jih nameravajo predložiti kongresu v ureditev.

= Italija in Nemčija iščeta posojilo v Londonu. V zvezi z vestmi, da išče v Londonu posojilo Italija, poročajo, da išče tam posojilo tudi Nemčija. Informirani krogi pa pravijo, da je malo nade tako za Nemčijo kakor za Italijo, da bi dobili posojilo v tem kritičnem času.

= Sport =

Višek nogometne sezone Gradjanski : Primorje

Čimbolj se letošnje nogometno državno prvenstvo bliža koncu, tembolj je vsako nedeljsko kolo zanimivo. Čeravno je stal naš ligaš dolgo časa na zadnjem mestu, je vendar v zadnjih tekmovalnih odločno posegel vmes in začel odločati o usodi onih, ki bodo definitivno zasedli dno tabele, še odločnejše pa o usodi favoritov za naslov državnega prvaka.

Primorje je skoraj v zadnji uri prišlo v polet. Po skrajno slabem placementu — saj je bilo na zadnjem mestu — je dočakalo celo vrsto tekmovalnih na domačem terenu in poseglo odločno v borbo, da reši sebi obstanek v nacionalni ligi. Prvega nasprotnika, osiješko Slavijo je sicer z mizerno igro, toda vendar prepričevalno premagal. Njej je sledilo moštvo Haška, eden najresnejših kandidatov za prvo mesto se je moral zadovoljiti z neodločnim izidom. S tem je Hašk izgubil precejšnje izgleda na naslov prvaka. Primorje je zaigralo sveže in odločno ter s tako igro zaslužilo zmago. Tudi Jugoslavija je morala občutiti moč našega ligaša. Primorje je zaigralo pretekle nedelje boljše kakor v igri proti Haški. Njegova igra je bila v vsakem pogledu nadmočna oni Jugoslavije, ki se ima zahvaliti veliki smoli primorjanskega napada, da ni bil poraz še večji. Poraz Jugoslavije je povzročil, da je postal sedaj najresnejši pretendent na prvo mesto zagrebski Gradjanski. Poslovica pravi: »V tretje gre najbolje.« Dva favorita za ponosni naslov državnega prvaka sta si že v Ljubljani polomila zobe. Prepričani smo, da to čaka tudi Gradjanskega, ki nima sreče v Ljubljani. Program začne že ob 14.30 s tekmo Primorje jun. : Korotan komb. Ob 15.30 Primorje rez. : Retje (Trbovlje). Glavna tekma začne ob 17.

S. K. Iirija, nogometna sekcija. V ponedeljek, dne 5. t. m. ob 20.30 v letni dvorani hotela Mikliški plenarni sestanek nogometne sekcije. Obvezno za vse starešine, aktivne ter redne člane. Vabljeni so tudi ostali člani, kateri imajo interes za nog. sekcijo, kakor tudi vsi prijatelji in kibici iirijanskega nogometa. Pričakujemo od vseh članov in prijateljev polnoštevilne udeležbe, s tem bomo podprli sekcijo v njenem stremljenju za čim večji razmah in napredek.

Kolesarsko prvenstvo kraljevine Jugoslavije

Koturski Savez, podzveza Ljubljana, s. iz seje 19. VII.

Gl. dopisa saveza Zagreb z dne 15. t. m. se vrši v nedeljo 4. avgusta prvenstvo kraljevine Jugoslavije na 150 km progi Zagreb—Ljubljana.

Start je v Zagrebu točno ob 6. uri pri Ribarskem otoku. Proga vodi preko Ribarskega otoka — Stupnika — Sv. Nedelje — Samobora — Brežice — Kostanjevica — Novega mesta — Višnje gore v Ljubljano. Cilj okoli 11. ure na Dolenjski cesti pred gostilno Jelačin.

1. Pravico startati imajo vsi verificirani vozači A kategorije. 2. Prvenstvo se vozi v vsakem vremenu. 3. Vozi se po pravilniku Koturskega saveza kr. Jugoslavije ter cestno policijskim predpisom. Vozači se morajo strogo držati cestno policijskih predpisov, ogibati se desno in prehitovati levo. Kolesa morajo

biti opremljena z dobrimi zavorami in zvoncem. 4. Vsak vozač vozi na lastno odgovornost. 5. Dovoljuje se izmenjava kolesa in progi in to samo v slučaju preloma, kar mora vozač na cilju dokazati. Pomoč pri izmenjavi tabularja je strogo zabranjena. 6. Pijačo in jedočo bodo prejeli vozači v Novem mestu od službene kontrole, a med potjo je strogo prepovedano prejemati okrepčilo od drugih oseb. 7. Vsako spremstvo je najstrožje zabranjeno razven službene kontrole. Vsak prekršitelj bo kaznovan po pravilniku Koturskega saveza, nečlani pa po Upravni oblasti. 8. Savez nagrajuje deset plasiranih vozačev. Razdelitev nagrad se bo izvršila takoj po končanem tekmovalju v gostilni Jelačin. Prostosti se morajo vložiti eno uro po prispitju prvega vozača na cilj. 9. Vozači se morajo javiti Savezni komisiji pol ure prej na startu radi pregleda kolesa.

Opozarjamo vse klube, da se striktno držijo izdanih propozicij Saveza in k temu primerno pouče člane vozače, da ne bo izgovorov, da jim predpisi niso bili poznani. Za branjenjo je vsako spremstvo vozačev, razen »Službeno Savezno«, kateremu se lahko pridruži edino le sodniki in podsavezni funkcionarji in še to le v omejenem številu.

Ker zahteva že sam naziv in z ozirom na predstoječo Olimpijado mora prvenstvo kr. Jugoslavije poteci brez incidentov.

Vsem klubom in kolesarskim društvom so bile dostavljene propozicije dne 19. julija in dodatna okrožnica 27. julija t. l.

Sokolstvo

Turčija se zanima za naše Sokolstvo

V Subotico sta prispela v sredo direktor Rešim Apak, narodni poslanec iz Turčije in Nizentli Uršan, direktor za telesno vzgojo pri predsedništvu vlade v Ankari. Oba turška delegata sta najprej obiskala upravo Saveza SKJ v Beogradu in se zanimala za stanje Sokolstva in telesno vzgojo v Jugoslaviji. Iz Beograda sta odpotovala v spremljavo staroste Sokolske župe Novi Sad brata doktorja Ignjata Pavlasa v Subotico, kjer jima je bil prijem na kolodvoru priskrben sprejem. Oba turška dostojanstvenika sta nato odpotovala v Palic, kjer tabori sokolski naraščaj, in se zelo pohvalno izrazila o vzorni disciplini in organizaciji taborišča. V Subotici bosta ostala nekaj dni ter bosta temeljito preštudirala organizacijo jugoslovenskega Sokolstva, nakar se bosta vrnila v Beograd in nato mogoče posetila tudi Zagreb. V Subotici sta se posebno zanimala za zgradbo Sokolskega doma in stadiona, bo drugo leto pokrajinski zlet. — Kako pravilna je Tyrseva sokolska ideologija in njegov telovadni sistem, nam jasno dokazuje zanimanje neslovenskih narodov za sokolsko stvar.

Jubilejni vsesokolski zlet 1938 v Pragi

Komaj so minila tri leta, odkar je bil v Pragi veličastni IX. vsesokolski zlet v Pragi v proslavo Tyrseve 100 letnice rojstva, že se pričele v Pragi priprave za vsesokolski zlet 1938, ki bo v proslavo 20 letnice obstoja Československe Republike.

Deseti, dvojni jubilejni zlet bo proslavil tudi 50 letnico ustanovitve Československe Obce Sokolske, pravilno bi morala biti šele 1939. Deseti vsesokolski zlet pa bo obenem pokazal tudi silen razmah vsega slovanskega Sokolstva. V Pragi so se že konstituirali posamezni odskoti, ki so že pričeli z delom. Seveda se na X. zlet pripravljajo tudi vse ostale slovanske Sokolstvo.

Sokolsko društvo v Borovnici bo imelo v nedeljo 4. avgusta svoj redni telovadni nastop, na katerega bratsko vabimo sokolska društva in cenjeno občinstvo. Zveze z vlaki na vse strani ugodne. Pri telovadbi in veselici bo sodelovala pošarska godba iz Ljubljane. V nedeljo vsi v Borovnici! Zdravo!

Z jadrnico v Grčijo

Naš kapitan nama je že na poti proti Šipanu pripovedoval o junaštvih, ki jih je storil pod morskovo površino in ki je njih krona njegov doživljaj s hobotnico:

»Kakor po navadi, je tudi nekega lepega dne »ronio« v globino šestih, sedmih metrov, da tudi to pot privleče kaj zanimivega na dan. Na tistem mestu je potapljanje zelo težavno, ker je dno skalnato. Zaradi skal so te šest do sedem metrske globine že zelo temne, pa tudi gibanje med vodnimi prepadi je težavnejše kakor na ravnem dnu.

Zgoraj na skali je bil njegov brat. Nekaj je in čudno se mu je zdelo, ker brata nekam dolgo ni bilo na dan. Čakal je še nekaj časa, potem pa je šel in se še sam pogledal za bratom.

Na površino je privlekel onesvečenega brata, vsega prepletenega s tipalkami hobotnice. Bile so dolge do dva metra in vse zažete okoli njegovega telesa. Ali z odstranjevanjem strašnih travov ni bil lahek posel. Hobotnica se prižame na telo s silo, ki ji ni nobena protisila več kos; ko so mu trgali in rezali mehko meso s kože, so se trgali z njim tudi kosi njegovega mesa — in g. Živny nam je mimogrede pokazal nekaj brazgotin, ki jih še danes nosi s seboj po svetu kot spomin na ta najstrašnejši dan svojega življenja.

Treba je samo še povedati, da se potaplja g. Živny kot kopalec, to se pravi, brez kakršnega koli orodja in priprav.

Ko se je začelo mračiti, nas je povabil, naj si ogledamo njegovo vilo, ki jo je letos začel preurejevati v pension. Leži v samotni, kakih 10 minut iz Šipana, vsa obdana od oljk in cipres. G. Živny je mlad in silno podjeten, in vso preureditev hiše s krasno teraso je prevzel v svoje roke. Tudi nobenega dela se ne ustraši, zidari, tesari, belci, seka, žaga — za vsako delo prime.

Hišo namerava končno urediti do konca letošnje sezone, tako da se nadeja prvih ob-

iskov šele prihodnje leto. Zaveda se, da je Šipan malo znan, najmanj pa kot letovišče. Doslej Šipan ni mogel nuditi niti ene sobe za tuja.

Ko nam je razkazoval poslopje in nas predstavil tudi svoji materi, ki je zelo prijazna in ljubezniva žena, je s strokovnjaškimi sposobnostmi razlagal bodočo ureditev velikih sob. Skoro vse so za celo družino, tako prostorne so. Zakoni z enim, dvema otrokoma bodo našli tu najidealnejše letovišče. Seveda je tudi dovolj manjših sob!

Kdor hoče poleg morja, solnca in krasnih senc še polno miru, v svojem počitniškem stanovanju do stropa segajoče južno rastlinje, ki ga je polna vsa hiša s hodniki vred, — ta naj gre v Šipan. Gospodar in lepota kraja te zagotavljata, da ti bo poletni čas minil lepše ko v marsikaterem že vpeljanem in močno obiskanem letovišču.

Prihodnje jutro smo zajtrkovali ribe in jih zalivali s črnino. Z g. Živnym, ki je tudi takih stvari popolnoma vešč, smo napravili ob obali sredi Šipna očenj, in v nekaj minutah je na gredljih napekel toliko rib, da smo jih vsi štirje komaj pospravili. Sedeli smo pri tem »brunu« pod borovcem, ki raste sredi trave, vina pa je stal na tleh.

Seveda je zbrala okoli nas vsa otročad, kar je premore kraj, nekaj ribičev pa, ki so nam prodali ribe, je posedalo v bližini in že od začetka.

Po tem krepkem zajtrku nam je želel g. Živny razkazati — vsaj od daleč — šipanska polja, ki ležijo bolj v notranjosti otoka.

Zaradi prevelike vročine smo se »z izleta« kmalu vrnili in se šli kopat. Bolj ko polja nas je zanimalo morje.

Za kosilo smo naročili pri gostilničarju, ki smo včeraj bili pri njem, ribji brodetto, ali, kakor mu popačeno pravijo v Dalmaciji, brufet. To je zelo okusna jed, njena najodličnejša lastnost pa je ta, da se po njej zelo pije.

Pred kosilom smo prisledli k možem, po

večini ribičem, ki so posedali in poležavali v senci velikanskih murv. Tam lenarijo brez dela že ves dopoldan, zbijačo šale in si na vse mogoče načine krajšajo čas. — V Dalmaciji ljudstvo sploh malo dela, skoro vse, od česar živi, mu rodi in zori brez posebnega truda, zakaj priroda je tu bolj močna.

Natresli so nam toliko murv — debelih in sočnih — da smo se jih vsi nasitili in še pustili skoro polovico.

Pri kosilu nam je drugoval in kar z nami kosil krajevni doktor, mlad človek, ki pa je bil že dovolj po svetu. Je rojen humorist in ves čas obeda — skoro dve uri — nas je krepko zabaval.

Proti tretji uri smo odšli malo križariti po zalivu, mi trije z jadrnico, doktor in g. Živny pa s čolnom na vesla, odkoder je napravil dva posnetka naše jadrnice. Zatrdo je obljubil, da nam jih pošlje v Ljubljano!

Ker smo imeli že vse svoje stvari v jadrnici, smo se posloviли kar sredi zaliva. Odhod je izgledal kaj slavnosten; med našim cikcakastim odhodom nas je spremljal skoro do izhoda iz zaliva doktorjev čoln. Zaostajal je vedno bolj za nami in nam navdušeno mahal, dokler nismo zdrknili na odprto morje skozi Pompejeva vrata.

Baje nosi ta izhod izmed otočja ime po Pompeju, ki je tu skozi pobežal pred preganjalci, ki so ga gonili po Koločepovini.

Bili smo spet sami na gladini. Kapitan, ki se je v zalivu nadejal, da je zunaj veter — bil je najljepši čas mustrala — je razočaran zaklel. Na gladini je bila tišina...

Nekaj časa smo čakali, da bi se kje zgnila kaka sapa, ko pa je bilo zaman, je File zopet prijel za vesla.

Vse popoldne je zvenelo morje na straneh jadrnice, vesla so se v enakomernem ritmu mlaskajoče pomakala vanj.

Ob koncu otoka smo zopet zavili v kanal. Solnce se je nagnilo nad gladino in jo prekrilo z oranžnim bleščanjem.

Bližali smo se Gružu. Srečevali smo se z

mnogimi motornimi čolni — to so turisti in letoviščarji, ki se vozijo na večerni sprehod.

Obstali smo sredi gladine in večerjali. Ko smo se nasitili, solnca ni bilo več; za njim je ostalo le še zamolklo krvavenje morja.

Premaknili smo se dalje. Okoli jambora se je počasi ovil mrak, nato smo izgubili pregled nad okoljnim otokom. Smer so nam nakazovale samo luči gruzke luke, ki smo se ji počasi — vsaj ponoči se je zdelo tako — bližali.

Nejasna črna gmoja pod nami, temno nebo z gostimi zvezdami nad nami, nekaj odsekov zvezd v črnih globinah — to je vse, kar je bilo dano dojemati našim čutom. Vmes enolično potapljanje in dviganje vesel in luči v gruzki luki...

Sele po deseti uri smo priveslali v veliko gruzko luko. Bilo je zelo neugodno, ker File ni prav najboljši poznal situacije, in skoro uro smo izgubili v iskanju primernega mesta za pristan.

V refleksijskih pristaniških luči so se fantastično risali obrisi velikih in majhnih čolnov, ki so bili raztreseni povsod po luki.

Previdno in počasi smo polzeli naprej, da ne nastane kak »brodolom«. Končno je kapitan izvolil primeren kraj. Med številnimi čolni smo smuknili h kraju kakor tihihatape. Toda komaj je zašumelo morje od padca sidra, se je odzvalo pred nami divje pasje lajanje. Ko smo se toliko približali kraju, da je hotel skočiti na kopno in privezati čoln, je prišlo izza temnih vrat nekaj temnih postav, ki so začele kričati na nas, da je ta »molo« privatna last in da se tu ne sme pristajati. Vljudno smo se opravičili, rekoč, da smo prvi prišli ponoči, drugič ne poznamo situacije v luki. Toda pomagalo ni nič. Moralni smo dvigniti sidro in se premakniti za kakih deset metrov v stran, kjer »molo« ni »privatno«. Pospali smo trudni in slabe volje. Pes se je še vedno razburjal in iz distance oblajeval neželjene rušilce njegovega nočnega spanja. — (Dalje.) Marijan Fuchs.

Med pustolovci in banditi

Mesto Tientsin je kot pristanišče Pekinga od nekdaj igralo veliko vlogo v vzhodno azijski trgovini. V tem mestu so se v velikem številu naselili Evropci in Japonci. Evropska in japonska četrt sta takozvani koncesiji in na tem ozemlju nimajo kitajske oblasti nobene pravice, izvrševati svojo uradno moč. Prebivalci teh koncesij imajo tudi navado, da vse morebitne napade odbijejo s skrajno energijo.

Take koncesije poznajo skoraj vsa velika kitajska mesta. Evropska četrt v Tientsinu pa je deležna posebne pozornosti kitajskih banditov. Na teh tleh so namreč banditi izven nevarnosti in jih tukaj kitajske oblasti ne morejo preganjati. Tu se sestajajo pobegli in izdajalski generali, razbojniki, v odsotnosti na smrt obsojeni, voditelji raznih tolpe, odstavljani uradniki in vsakovrstni politični begunci.

Strah pred njih žrtvami.

Ti ljudje sicer ne uradujejo v nobenem uradu in jih vse zaničuje in prezira, vendar je vsak zase znal spraviti svoj del in z ugrabljenimi ženami dobro žive od uropanega denarja. Seveda jih še vedno tlači strah, da bi se lepega dne utegnile pojaviti njih žrtve in se maščevati. Zato se varujejo kakor se vedo in znajo. Vsak hip človek naleti v evropskem delu Tientsina na hiše, ki jih obdaja visoko zidovje in neredko tudi gosta žična ograja, kamor je napeljan električni tok. Poznavalci razmer vedo, kaj to pomeni. Za temi zidovi žive kitajski emigrantje. Kdor si najame domačega vodnika, izve marsikako zanimivo zgodbo.

Prior budhistov.

Tu je veliki gospod Sun-Tsiun-Fang, nekoč gospodar petih provinc, ki se razprostirajo od Fukijena do Šangtunga. V političnih zmedah je moral bežati in je našel zavetje v angleški koncesiji v Tientsinu. Večino njemu zaupanega denarja je prinesel seboj. Ta človek čuti potrebo kazati se kot velikega učenjaka in se v svoji zlati kletki bavi z budhističnimi studiji. Prav tako živi tu nekdanji general Ma-Cang-Sjan. Bil je junak mandžurskih bojnih poljan, toda ni se boril samo za interese kitajske domovine ampak še bolj za svoje lastne in je tudi plen prinesel seboj. Ko je začela njegova zvezda ugašati, se je zatekel najprej v Sovjetsko Rusijo. Ker pa se je tam bal za svoje bogastvo, je odpotoval v Tientsin, da bi tu v miru užival, kar si je v boju na nepošten način pridobil.

Mož, ki je zavrzel svoj harem.

Hu-Sung-Feng, nekoč tudi visok kitajski uradnik, je moral lepega dne nenadoma pobegniti, ker je le prevelikopotezno gospodaril v svojem žepu. Vse svoje žive dni je bil ta človek velik prijatelj žensk. V Tientsin je prispel z nič manj kakor 20

prijateljicami. Preden pa se je vselil v svojo vilo v Tientsinu, je ves svoj harem zapustil v kitajskem delu mesta. Kdorkoli gre mimo njegove hiše, se ne more ubraniti smehljaja. Čudni junak si je namreč dal napeljati okrog hiše posebno močno in gosto bodečo žično ograjo, tako strašno se boji svojih nekdanjih — 20 prijateljic.

Največji kitajski izdajalec.

Med vsemi kitajskimi emigranti v Tientsinu je brez dvoma deležen najglobljega zaničevanja Jao-Cu-Sing. Imenujejo ga največjega izdajalca Kitajske. Dokler mu niso prišli na sled, je bil vpliven državnik in je vodil Japoncem prijateljsko politiko.

Voditelji svetovne revolucije zbirajo v Moskvi

VII. svetovni kongres Kominterne zaseda v Moskvi. Na sliki vidimo predsedstvo s Stalinom na čelu.

Belgija slavi svojega rojaka zmagovalca »Tour de France«

Zmagovalca Romaina Maesa so pri povratku v Bruselj sprejele ogromne množice ponosnih Belgi jcev.

Smrtni kazni je ušel s pustolovskim begom in je odnesel seboj silne množine državnega denarja.

Izmed mnogih bivših razbojniških generalov je treba v prvi vrsti omeniti Si-Ju-Jana, moža, ki ima na vesti nešteto umorov, ugrabitev in ropov. Z razbojnikovanjem si je nagrabil neizmerno premoženje in živi sedaj sila gosposko in razkošno. Njegovi ubožnejši »tovariši« so skoro vsak dan pri njem v gosteh.

Tako žive ti voditelji razbojniških tolpe, izdajalci in brezdomci v Tientsinu udobno življenje, toda prokletstvo milijonskih množic jim odmeva v ušesih in od ure do ure se boje, kdaj jim napoči dan, ko bodo morali polagati račun o svojem strašnem delovanju.

Rojstni dom gospe Curie v razvalinah

Pred kratkim je ponoči prebivalce neke hiše v Varšavi prestrašil ropot in čudno škripanje in pokanje. Četrto nadstropje hiše se je sesedlo in porušilo s svojo težo še tretje nadstropje, tako da sta spodnji nadstropji in pritličje bili popolnoma pokopani pod razvalinami. Izmed 34 prebivalcev vrhnih dveh nadstropij so domala vse pomendrale razvaline pod seboj. Gasilci in reševalci so takoj prihiteli na kraj nesreče in so se z mrzlično naglico lotili reševalnih del. Izpod razvalin so potegnili 16 težko ranjenih oseb in 1 mrtiča. Medtem ko so reševali ponesrečence z gorenjih dveh nadstropij, so se pojavile v zidovju spodnjih nadstropij nenadoma nove razpoke in čez malo se je sesula vsa hiša. To se je zgodilo tako naglo, da so gasilci komaj še srečno odnesli pete. Takoj po nesreči so se iznova lotili reševalnih del. Nesrečo so baje zakrivali strohneli stropniki. Doslej je iz razvalin rešenih 16 težko ranjenih, dva pa so reševalci izgrebli že mrtva.

Hiša, ki se je porušila, je bila znamenita kot rojstni krov slavne raziskovalke radija ge. Curie Skladovske.

Razkrinkani tihotapci

Mesto Le Havre je zadnje čase vsak hip pozorišče kake nenavadne senzacije. Zdaj razburja mirne meščane vest, da so tihotapci francosko davčno upravo ogoljufali za nič manj kakor 150 milijonov frankov.

Že dve leti je delovala tihotapska družba, ki je bila razpredena po vsej Franciji. Iz Le Havrea je vtihotapljala na veliko fotografske aparate, električne aparate, radio svetilke in posamezne sestavne dele za radio. Ne da bi plačala niti pare carine, je mirno razpečavala po vsej deželi utihotapljeno robo. Šele v zadnjih dneh se je policiji posrečilo, da je razkrinkala delovanje dobro organiziranih tihotapcev. Oblasti so začele z vestno preiskavo in v Le Havreu nestrpnost pričakujejo, kaj vse bo še odkrilo policijsko poizvedovanje.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

»Ali vam gospod Zaričič ni nikoli omenil mojega sina? Njegove smrti?«

Bernard je imel priznanje že na jeziku. Toda iz strahu pred strašnim pogledom tega človeka je izgubil pogum.

»Ni mi omenil,« je rekel hripavo. »Tudi ni mogel. Nisva se osebno poznala. Samo slišal sem nekolikokrat, ko so izgovorili njegovo ime. To je bilo v vezi z izvrstnim tobakom, ki ga je imel samo on. Vsi so si ga želeli.« Pomolčal je. Časlavský mu je poslal pogled, hiter in oster kakor strela. Bernard je sklonil glavo in tiho dodal: »Ampak res nisem nikoli z njim govoril. Zaričič je služil pri drugi stotnji.«

Zdaj si se nesramno zlagal, je pomislil Časlavský. Bil je o tem tako prepričan, kakor o tem, da je tale posodica iz stekla. Ta človek je poznal Zaričiča, a zatajil mu je to, da bi mu ne bilo treba povedati, kaj ve o smrti njegovoga sina. Brez dvoma je eden tistih Nemcev, ki so se zasmejali, ko so slišali, kako je dal eden izmed njih ustreliti tri Slovence. Toda na žalost mu ni mogel iztrgati jezika iz grla. To je bila zarota proti njemu. Zarotila se je armada, ki ni hotela odgovoriti na njegova vprašanja, major Letz, ki se je izvijal, Astenburg, ki je Zaričiča poznal, pa ni govoril z njim. Sam Bog je bil zapleten v to zaroto, ker je dovolil, da je bil ubit Zaričič, ki bil nedvomno govoril. Zopet se mu je izmuznila dragocena možnost iz roke. Ustnice so se mu stegnile: »Bal sem se, da mi poveste nekaj takega,« je pravil tiho. »Bil sem že tolikrat razočaran, da si vas niti ne upam vprašati za svet, kaj bi mogel v tem oziru še storiti.«

Bernard se je sesul vase. Ta stvar je bila kakor čipke, ki jih dela več ljudi od raznih koncev. Tale človek je torej oče onega dečka, ki ga je pogljal v samomor. Njemu je bilo namenjeno pismo, ki se je izgubilo. Očitno ga je zaplenila cenzura. Strašno!

»Ne vem, kaj hočete od mene,« je rekel hripavo.

»Rekel sem že vendar, da ne morem pomagati.«

»Oprostite, to sem seveda slišal,« je odgovoril.

»Toda dočinite, da vam povem, da tega ne morem verjeti. Imam dojem, da ravno vi poznate tistega človeka, ki ima na vesti življenje mojega sina.«

Bernard ga je gledal z razširjenimi zenicami.

»Ne slutim, kaj stem mislite,« je zamomljal.

»Saj vi to dobro veste,« je odgovoril Časlavský, zroč mu od blizu v oči. »Saj berem v vašem pogledu, da bi jaz izvedel, če bi vi hoteli, zadnje, kar mi še ni znano. To je ime tistega človeka, ki je dal povelje mojemu sinu za tisto dejanje. Vem, da živi ta človek v Pragi, celo videl sem ga. Bil sem z majorjem Letzom v restavraciji na Letni in on je sedel skoraj zraven mene. Skoraj s komolcem sva se dotikala.«

Bernard je poskočil in Časlavský je iztegnil nehotne roke, da bi ga zadržal. Toda v tem je ostrmel. Spomin se nru je odprl in vedel je. Vedel je, zakaj mu je bil Astenburg tako sumljiv, ko ga je srečal na sodišču in ko je kakor pijan planil v to vinarno. On je bil tisti, ki je sedel še z nekom v restavraciji. On je bil — ali je morilec njegovega sina on ali tisti drugi? Nekaj ga je gnalo, da bi zagrmel temu človeku zdaj v obraz: Vi ste bili tisti, toda hitro se je premagal. Že skoraj štirideset let se je bavil s pravom in bilo mu je tako rekoč nemogoče, da bi izrekel te besede. Štirideset let, ki so ga učila previdnosti in spoštovanja do dokaza, se je postavilo proti temu kakor jez. Morda, brez dvoma, skoraj zanesljivo je bil to on, le pogledmo njegov obraz, saj kar sili priznanje iz njega — toda Časlavský se je

premagal in sklenil, da ga ne obdolži, dokler ne bo imel dokaza. »No, torej, ali mi poveste kaj o tem?« je vprašal strašno mirno.

Bernard se je komaj še enkrat premagal: »Ne morem vam povedati ničesar več.«

Časlavskemu so se skrčili prsti kakor obstrejeni zveri: »No, žal mi je,« je zagodrnjal z globokim glasom. »Morda se sčasoma na kaj spomnite. Prav tako kakor major Letz.«

Pri pogledu na gibanje prstov tega človeka je Bernard čutil, kako se je strah v njem izpremenil v živalsko grozo. Brez dvoma je bilo to tisto križpotje, o katerem je sanjal. Glej, zadostovalo bi, da bi izpregovoril nekoliko besed in bilo bi. In ta človek bi vzel nož in bi ga razparal. Ker je pravnik, bi ga seveda razparal. Ker je pravnik, bi ga seveda razparal drugače. Ali je bilo to res tisto križpotje, od katerega si je toliko obetal? Občutljivost se mu je povrnila in spoznal je, da ima vendarle življenje rad in da mu je prostost druga. Pripravljen je bil lagati, goljufati, bežati, bil je vsega zmožen, samo da ne bi padel temu človeku v kremplje. Vstal je in vrgel bankovec na mizo. »Ne morem čakati natakara,« je dejal, »imam doma gosta.«

Časlavský se je že popolnoma premagal. Skeptično se je nasmehnil. »Izročim mu denar za vas,« je rekel. »Gost v hišo, Bog v hišo.« Po kratkem omahovanju je podal Bernardu roko ter mu jo je nenavadno močno stisnil. Bernardu se je zdelo, da se ne oprusti več iz tega objema. Toda Časlavský je odje-njal. »Pozdravite očeta, sva stara znanca,« je rekel z medlim smehljajem. Njemu samemu je bilo čudno, da more tako mirno igrati komedijo s tem morilcem.

Ali si že naročil „Glas naroda“?

Ljubka tovarišija

Gliša Koritnik:

Povest o kralju Hudovanu

Svetovid je obstal ob obrežju in se zastrmel v to čudežno lepoto. Zdajci pa se je spomnil, da je od dolge hoje ves blaten in zamazan, pa je naglo vrgl obleko s sebe in se spustil v objem kristalno-čiste jezernice. Okopati se moram, je rekel sam pri sebi, in če bom v boju padel, bom izdihnil čist in neomadeževan na duši in telesu.

Komaj pa je zapljuskala voda okoli njega, že je nastalo v jezeru silno hrumenje in valovanje. Svetla jezerska površina se je razburkala in se jela nemirno zaganjati ob obrežja do obrežja. V nekem skritem zalivu za ogromnim skalovjem pa je završalo kakor v razbeljenem kotlu. Svetovid je bliskoma planil na kopno in pograbil za meč, ki mu ga je bil dal pred odhodom neznani prijatelj.

Ko se je z mečem v roki ozrl proti onemu mestu, je zaplahutala v čisti jezernici pred njim pošastna temna senca s tremi glavami. Junak se je spomnil besed, ki mu jih je bil zašepetal zaveznik Sokol, in je pozorno spremljal s svojimi pogledi kretnje nevarnega sovražnika, ki ga ni smel pogledati.

»Kdo si upa motiti svetli mir mojega vodnega kraljestva?« je zarjul zamolkel glas izza skale.

»Svetovid, vitez s Sokolovim mečem,« je odvrnil glas s kopnega.

»Lažeš,« je zarjul prvi glas, »kmečko teslo kralja Hudovana, ki je prišlo gledat svoj grob v jezeru.«

Svetovid je uprl pogled v senco ogromne srednje glave, ki se je ravno prelomila ob skalo. Ta trenotek pa je zagledal na temni luskinasti koži tistega Polža, o katerem mu je govoril prijatelj Sokol. Kakor je sklepal, je morala biti Brdavsova srednja glava že za skalo, medtem ko mu je tilnik gledal še na to stran kleči, tako da je mogel brez skrbi suniti z mečem v

mesto, na katerem je čepel sluzasti Polžek. Bliskoma je zasadil konico svojega ostrega meča velikanu v tilnik in bridko rezilo se je pogreznilo globoko v mehko meso, medtem ko je Polžek nepoškodovan zdrknil Brdavsu s tilnika in obtičal na skali. Vroč curek temnordeče krvi je brizgnil iz rane in kmalu je bil ves zaliv poln kadeče se Brdavsove krvi. Za skalo pa je samo zamolklo zagrgalo in ogromna pošastna gmota se je mrtva zgrudila na sipino. Svetovid je stopil premagancu na tilnik, da bi mu izbil zob ter ga nesel svojemu kralju v dokaz zmage. Tega mu pa ni bilo treba storiti. Ko je zasukal krvavi tilnik, je padel zob sam na sipino. Ranjeni velikan je bil namreč butnil s tako silo na skalo pod seboj, da si je izbil zob in tako prihranil zmagovalcu to malo dostojno opravilo.

»Krasno si opravil svoje delo!« je zaklical neki glas za Svetovidovim hrbtom. »Poberi zdaj Brdavsov zob in ga spravi v torbo, potem pa odrinemo nazaj proti prestolnici.«

Svetovid se je ozrl in zagledal pred seboj svojega zaveznika Sokola, njemu ob strani pa tri prelepe gospodične. Ostrmel je od začudenja in ni mogel izpregovoriti.

»No, no, nikar se takoj ne boj mojih spremljevalk in dovoli, da ti jih predstavim. Tale je gospodična Golobica,« je rekel in pokazal na najstasitejšo izmed njih, srednja je gospodična Kresnica, a tale mala, ki se skriva za moj hrbet, je tisti Polžek, ki ti je pokazal, kam ti je treba suniti...«

(Konec prihodnjič.)

Marijana Zeljeznova-Kokalj:

Po grozdje

Jadra smo razpeli,
vetreček najeli,
da popeljemo se v Split
grozdje naložit.
Tralala, tralali,
smo ali vsil

Dve, tri o bolgarski deci

Z nepopisnimi vtisi, z lepimi spomini, ki jih ne bom pozabil, četudi bi doživel starost samega kralja Matjaža, sem se vrnil iz bratske Bolgarske. Sto in sto vprašanj so zastavili znanci in prijatelji in doživljaje petih junaško-sokolskih dni v Sofiji sem pripovedoval že tolikokrat, da bi jih znali že na pamet, če bi me poslušali. Saj vem, da bi tudi vas zanimalo. Zato pa vam hočem odgovoriti na vprašanje, ki bi mi ga gotovo prvega zastavili. »Kakšna je bolgarska deca; kakšni so naši sovrstniki?« Ne bom sodil; le par sličic vam nanizam in — sodite sami.

Sprejem Sokolov.

V dolgi povorki korakamo s postaje v središče Sofije. Na obeh straneh ceste, na oknih, balkonih in strehah navdušeno občinstvo, ki nas pozdravlja. Med množico mnogo mnogo mladine. Iz špalirja priskoči fantek. Prosi za jugoslovansko zastavico, ki jo vihtim v roki. Kdo bi mu odrekel.

Bistre oči so mu še bolj zažarele, ko je tiščal naš simbol v svoji roki. Zamahnil mi je v zahvalo in zaklical sokolski »Zdravo!« Ko sem mu odvrnil s junaškim »Zdravej!«, sem videl, kako ponosno se je zopet pomešal med svoje tovariše in navdušeno pozdravljal nove čete Sokolov z našo trobojnico.

V progimnaziji:

Prispeli smo v III. progimnazijo, ki je bila določena za naše bivališče. Komaj smo odložili svoje stvari v razredih, že smo imeli obiske. Učenke te šole (progimnazija odgovarja našim višjim narodnim šolam) so prišle pogledat, kdo je zasedel poslopje, v katerem črpajo one znanost in učenost. Takoj smo bili v živahnem razgovoru. Še preživahen je bil, ker hitrega bolgarskega žlobudranja je nisem mogel razumeti pri najboljši volji. In začelo se je s ponkom slovenščine in bolgarsščine kar na hodniku. Bil sem jim živ slovar. Začeli smo po stari preizkušeni metodi pri človeškem telesu. Glava, oči, čelo, zobje itd., itd. Čudom so se čudile, da je mnogo besed popolnoma enakih, druge pa so sličnem našim. Ko so ugotovile sličnost jezikov, so pasle svojo radovednost kar naprej. Koliko sem star? Kakšen poklic imam? Ali sem oženjen? Skratka, hotele so vedeti vse. Vidite, nič drugačne niso od vas.

Mladinska knjiga.

Povedal sem vam, da sem ostal brez zastavice. Dejal sem deklicam, naj mi pokažejo trgovino, kjer bi si kupil bolgarsko zastavico. Pa smo šli. Vesela in glasna družba iz trgovine v trgovino. Pa so kar one pomagale prodajalcem. Naj si kupim še to in to. V neki papirnici so prodajali tudi mladinske knjige. Vse so lepe in vse so vredne, da jih kupim. Tako so zatrjevale. Kupil sem drobno, lepo ilustrirano »prikazko za deco«, kot imenujejo oni pripovedke. Naj vam preprišem v naše pisavi par vrstic, da boste tudi vi spoznali sorodnost naših jezikov. Pripovedka se imenuje »Koji koga uplaši?« in prične: »Baba šeta v keši, i toku se mrši — mrši se, brbori, pod nos si govori: Nemam si vodica, nito kapka večje, a pek e daleče bistrata rečica.«

No, kaj se vam zdi? Ali ni to skoro naša slovenščina?

Dekliška godba.

»Bom-br-bom, bom-br-bom...« Stopim za vogal, da vidim junaškega bobnarja, ki

tako krepko udriha po bobnu. Začuden sem obstal. Koj nato pa sem pograbil svoj aparat in pritisnil. Moje iznenadenje je bilo najbrže krivo, da ni posnetek najboljše. Pri nas kaj takega ne vidimo. Dekliška muzika! Boben ima dekle, trobento dekle in sploh v vsa, no prav v vsa godala ti pihajo mlade študentke. Kako poskočna je njih korašnica! Mislim, da bi ob taki godbi hodil ves dan, pa še ne bi bil truden.

Junaška deca.

Korakati pa znajo Junaki. In junaška deca! Tako strunnega koraka ne vidiš povsod. Po taktu bobna stopajo z odločnimi koraki po trdem mestnem tlaku, da se moraš ustaviti in jih občudovati. In sila resno se držijo, da izgledajo mali dečki kot pravi vojaki.

Bakljada.

Sam ne vem kako, kar v hipu sem bil med četverstopi malih Junaškov. Hajdi z njimi po mestu! Dobil sem bakljo in med veselo in navdušeno bolgarsko mladino je bilo svetlo, svetlo tudi v moji duši. Po

bakljadi se me je še vedno držal roj Junaškov. In vsak je hotel povedati svoje, da so govorili vsi vprek, kot mešetarji na sejmi. Ponosni pa so mladi Bolgarčki. Junaček mi je s samozavestjo dejal »Nas Bolgarov je sedem milijonov.« Povedal sem mu, da nas je v Jugoslaviji štirinaj milijonov. Veste, kar neprijetno mu je bilo, da ni njegova domovina največja. Svojo domovino ljubijo prav tako, kot vi našo drago Jugoslavijo. Saj jih družijo v junaškem društvu lepo geslo »Zdravi i silni — družno za otečestvoto.«

Marijana Zeljeznova-Kokalj:

Hlaček

Hlaček je že cel možiček kadar vozi svoj voziček.

Vanj nameče vse igrače

a na vrh da prve hlače.

Hlaček sem, možiček,

tudi že kadim —

In ugrizne zdaj v rožiček.

Hlaček, kje je dim?

MOLI PREROKA

Abdelamur si je kupil kozlička in ga nesel lepo domov. Po poti ga sreča prijatelj in ga vpraša, koliko je dal zanj. Abdelamur mu pove, ko gre dalje, ga sreča še več drugih prijateljev. Vsi ga vprašujejo isto. Abdelamur jim nekaj časa potrpežljivo odgovarja. Nazadnje mu je tega izpraševanja le preveč, čeprav je verjen sin islama, to je vdanosti v božjo voljo. »Kaj jih vse skupaj briga cena mojega kozlička!« se raztogoti. »Mar so ga oni plačali?«. Nesreča je hotela, da ga sreča

še en prijatelj in ga spet vpraša, koliko je dal za kozlička. Abdelamur ves besen pograbi žival in jo zažene nesrečnežu v glavo.

Ta, ne bodi len, teče k sodniku, kadiju. »Kako pa je nastal med vama prepir?« vpraša kadija obtoženega Abdelamurja. »Moli Preroka!« mu odvrne ta. Vsak verjen musliman mora na to odgovoriti: »Alah blagoslovi tebe in tvojo družino!« Tako je odgovoril tudi kadija. Abdelamur ponovi isto drugič, tretjič in četrtič.

a kadija véno odgovarja: »Alah blagoslovi tebe in tvojo družino.« Ko pa Abdelamur le ne neha s svojo molitvico, se kadija razjezi in zavpije nad njim: »Nehaj mi že vendar enkrat!«

Abdelamur je sicer nehal s svojim prerokom, pripomnil pa je, da je moral ravno tako tudi on odgovarjati svojim prijateljem desetkrat isto stvar. Kadija ga je razumel in ga oprostil vsake krivde.

Svjatoslav:

Čevljarček z zvezdami

Kmalu je godec spoznal, da so zvezde nerodne in počasne in da ne bodo kar tako prišle do doma. Druga za drugo so tožile, da jih bolijo noge, bile so bose in so si jih opraskale na kameniti spoti. Čevljarček je premišljeval, če bi se ustavili v kaki vasi in bi jim napravil čevlje, a ko je preštel zlatnike, kar mu jih je še ostalo, bi niti usnja ne zmoget, kolikor ga je treba, kaj šele, da bi napravil čevlje, tri leta bi morale vse čakati, da bi prišle na vrsto.

»Bolje, da kar gremo naprej, počasi bomo že prišli,« je sklenil.

Izpodbujal jih je, kolikor je mogel. Včasih so ga poslušale, včasih ne. Tudi z zlatniki je moral varčevati. Kadar so bile lačne, jim je kupil kruha, za žejo so se ustavili pri kakem studencu ob poti.

»Treba je potrpeti,« jih je učil, »kaj vemo, kaj nas še vse dohiti.«

Počivali so ob popoldnevih, ko je bila vročina najhujša. Ustavili so se ob kakem gozdiču. Legli so kot so prišli pod drevje in zadrimali do noči. Ko je legel mrak na zemljo, so nadaljevali pot.

»Previdno, previdno, da ne srečamo vojake. Ljudje so divji in razposajeni, prijeli bi nas in nas ne bi pustili naprej,« se je bal Petrinček.

»Lačne smo,« so jokale.

»Trudne smo...«

Čevljarček je majal z glavo...

Zdaj je omagala ena, zdaj druga. Tovaršice so jo prijele, nesle so jo nekaj časa, potem so se ustavile.

»Ne moremo več!«

Petrinček se je pa ves čas ozira na vse strani. Tam daleč na obzorju se je dvigal dim, od daleč se je razložil le kot siva, svinčena megla. Petrinček je bil v mladih letih vojak in je to dobro poznal.

»Tam je vojna!« je pokazal zvezdam.

Postale so radovedne in rade bi šle bliže.

»Bog ne daj! Tam je smrt!«

Preden so zavili v hribe, so šli mimo požganih vasi in razrušenih gradov. Črne razvaline so strmele v nebo in zrak okoli njih je bil težak in strupen.

»Proč, proč!« so drgetale zvezde.

Potem so videle še mrličje. Ležali so ob poti, sonce jih je žgalo in smrad se je širil od njih.

»To je smrt!« je rekel kratko Petrinček.

Vsa množica zvezd se je odmeknila od ceste kot od nečesa groznega, planila je čez polje v bregove in lezla v hrib. Šele na hribovskem kolovozu so se oddahnile.

»Nikoli še nismo videle takih stvari,« so trepetale. »Tudi takrat ne, ko smo še sijale na nebu. O takrat je bilo lepo, vse se nam je zdelo mirno in prijazno, čeprav nismo dobro razločile oddaljenih krajev na zemlji.«

Petrinček ni ničesar odgovoril, zamahnil je z roko, kakor bi hotel odgnati neprijetne misli ter je začel živo pripovedovati, kod morajo iti, da bodo prej doma. Prešli so zadnje hribovske vasi, izognili se lajajočim psom in samotnim hišam, da bi ne bilo treba odgovarjati ljudem, kdo so in kam gredo, nato je pokazal čevljarček v daljavo in rekel:

»Zdaj pa ni več daleč!«

Z muko so se privlekli do velikanske pustinje.

»Le za menoj!« jim je klical Petrinček s srčnim glasom, dasi ga je močno skrbelo, kako se bo vse izteklo. Ko so že omagovale, je vzel harmoniko in jim zaigral koračnico. Igral je z obupnim smehljajem, z zadnjimi močmi, bal se je, da bi omagal, preden bi prišli do konca. Hotel je spraviti iz meha pesem, kakor je ni še nikoli slišal svet, tako pesem, ki ozdravlja bolnike, budi mrtve in tolaži žalostne. Harmonika je vriskala, a Petrinčku se je zdelo, da joka, da ihti kot otrok.

Zvezde so za hip oživele, godba jih je opogumila, toda že popoldne so omahnile kar na cesto, niso se mogle več premikati, tudi sence niso mogle več poiskati.

»Da bi le že skoraj prišle do mosta,« so vzdihovale, »tam so avtomobili in potem se bomo peljale...«

Pokrile so cesto čez in čez, nič več niso bile zlate in bleščeče kot nekdanj, sonce jih je palilo, da so se zvijale od bolečin in žeje. Studencev pa ni bilo nikjer.

»Potrpajte, potrpajte,« jih je učil čevljarček, a tudi njega je že minevalo potrpljenje. Sam je vzdihoval in žalostno gledal, kako dolga pot jih še čaka.

Z nočjo so se vzdignili in odšli. Muzikant je ves čas igral same vesele, da bi trudnim zvezdam užgal novega upanja. Šle so izmučene za njim, nikamor niso pogledale, tudi godrnjale niso več.

Proti jutru so pa tiste, ki so bile prve, radostno vzklile:

»Most, glejte, most!«

»Most! Most! Saj res! je šlo od ust do ust.

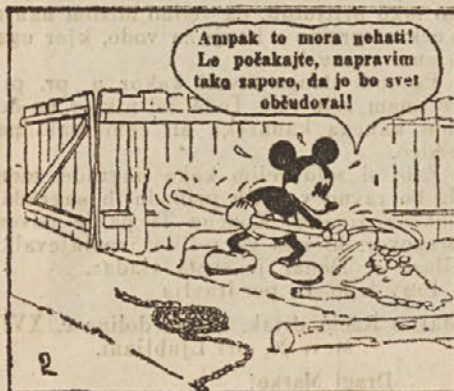
V hipu je bila pozabljena težka pot, začele so vriskati, peti in se objemati. Le Petrinček je začuden gledal.

(Dalje prihodnjik.)

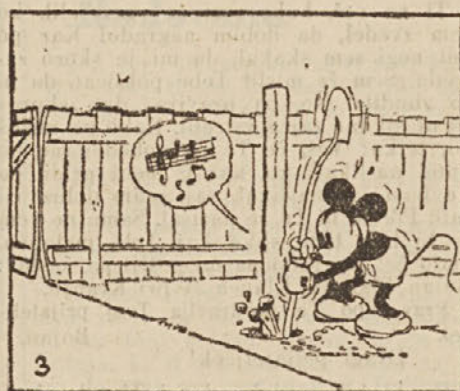
Mik - iznajditeli

>Vrat nihče več mi ne zapre!<
Miku jezna misel vre.

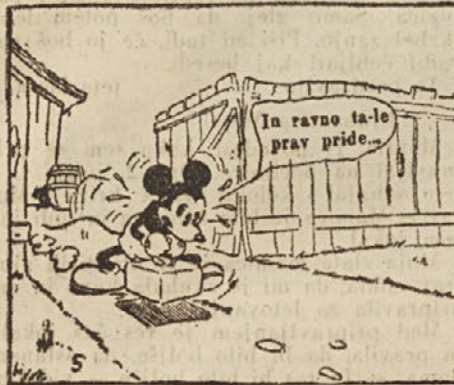
>Pa ljudem jo zasolim sam zaporo naredim!<

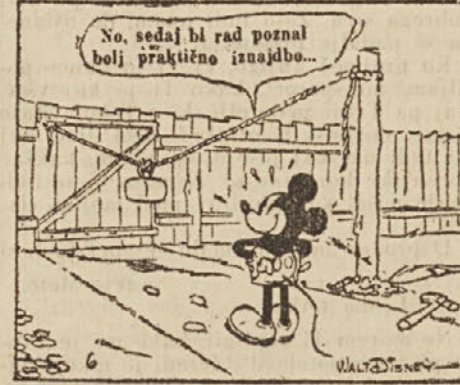
>Tu je vrv, tu je kol, ga zabijem kakor gol.<

>Še utež dovolj težko, pa bo hitro v redu šlo.<

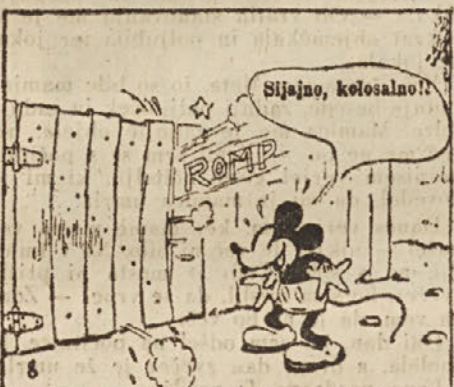
Kot bi trenil, en, dva, tri, Mik si skalo privali.

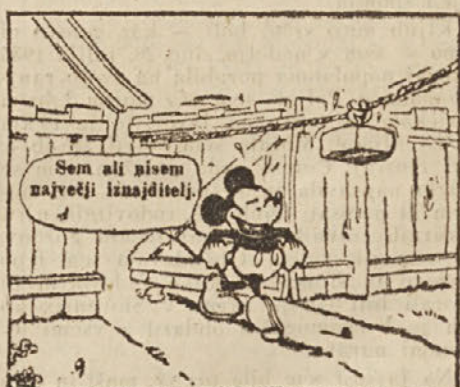
>Rad bi videl modrega, ki iznajdbo boljše zna!<

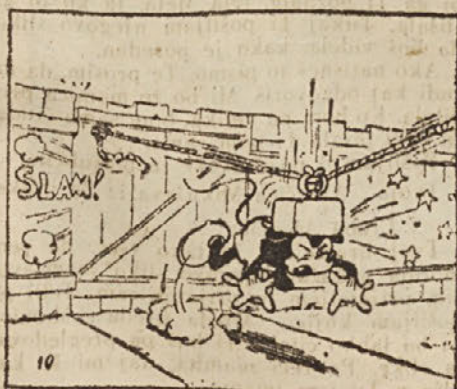
Se poskus pokaže naj, kako ta reč deluje zdaj.

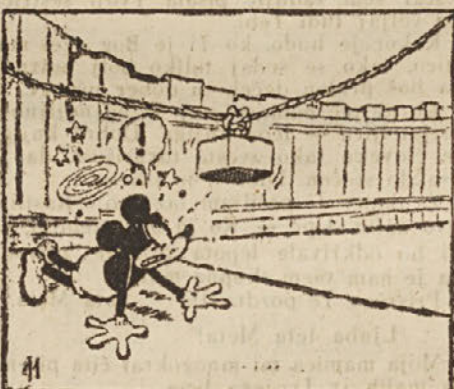
Romp! se vrata brž zapro, preimenitno vam je to!

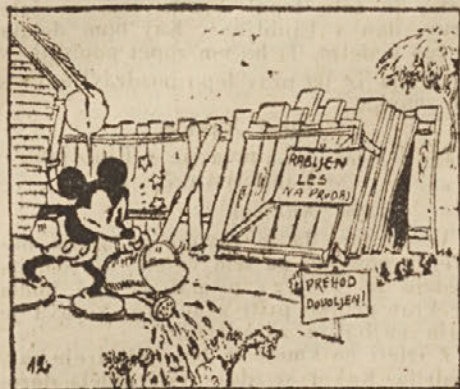
Pod soncem prvi sem veljak, kje izumitelj je še tak?!

Odpret je vrata šel vesel, zdaj lopne mu na glavo — strel!

(TOPOLINO)

Od jeze, bolečin ves nor razdere Mik svoj lepi dvor.

Mali pri teti

Draga teta Meta!

Ti ne veš, kako sem se razveselil, ko sem zvedel, da doblim nagrado! Kar po eni nogi sem skakal, da mi je skoro zapala. Sem že mislil Tebe poklicat, da bi jo zbudila. No, pa pravijo, da »skoro« še ni nikdar zajca vstrelil. Kako pa misliš Ti, tetka? Veš, če Te pa nobeden ne bo hotel naslikati, pa kar k meni pridi, pa Te bom jaz naslikal, saj znam dobro risati. Počasi bi Te že narisal. Samo ne vem če bi bila tista slika kaj Tebi podobna. Malo žel! Nagrado pa mi pošlji na naslov: Bojan Plahuta, Klanec 31 pri Kranju.

Prav lepo Te pozdravlja Tvoj prijateljček

Dragi prijateljček!

Ko bi bila vedela, da si Ti tak risar, bi Te bila naprosila, da bi me res Ti naslikal. Tako naj pa za enkrat velja kar brez slike. Viš, z lepoto me narava res ni preveč bogato obdarila, zato sem pa bolj dobrega srca. Zato tudi upam, da ostaneva še nadalje prijatelja.

Ko prejmeš knjigo, ki Ti jo danes pošiljam, mi sporoči, kako Ti je kaj všeč. Kaj pa Tvoji prijatelji, ki s Teboj čitajo »Glas slovenskih otrok«? Reci jim, naj mi tudi oni kaj pišejo, da vidim, kakšne korenjske korenine so. Nemara bi se tudi zanje našel kak pozdrav med mojimi darili.

Dobro se imej in kmalu se spet spomni tete Mete.

Ljuba tetka!

Ne morem Ti popisati, kako me je Tvoje pisemce potolažilo, četudi je tako bridka izguba ljube mamice. Odločila sem se, da se hočem držati Tvojih nasvetov, da se bom res najlepše oddolžila preljudi mamici za njeno ljubezen in počastila njen spomin.

Kljub moji srčni boli — kar gotovo ni lepo — sem v nedeljo, dne 28. julija 1935 skoraj popolnoma pozabila na svojo ranjko mamico. Peljala sem se z mojim drbrim stričkom in tetico na Javor, to je 19 km iz Ljubljane. Morala sem vstati že ob 4. uri zjutraj. Četudi rada poležim, sem se naglo napravila in se odpeljala. Ne morem Ti popisati lepih hiš, rodovitnih njiv, obširnih travnikov in zaraščenih gozdov, ki sem jih videla. Občudovala sem lepo naravo in si mislila kako zadovoljni bi morali biti ljudje ravno v Sloveniji, ko jih je Vsegamogočni obdaril z vsemi lepotami narave.

Na Javoru sem bila pri sv. maši in celo prvič v življenju pri »darovanju«. Tu sem se v molitvi tudi spominjala svoje dobre, veliko prežgodaj umrle mamice. Igrala sem se z drugimi otroci do večera. Ah, kako je bilo lepo! Vrnila sem se še drugi dan v Ljubljano. Kaj bom delala drugo nedeljo, Ti hočem zopet popisati.

Do tja Te pa prav lepo pozdravlja Tvoja znanka

Semé Ankica,

uč. 1. razr. II. gimnazije v Ljubljani, Kapiteljska 7.

Draga Ankica!

Veseli me, da se ravnaš po mojih nasvetih, posebno pa sem vesela, ko sem izvedela iz Tvojega pisma, da boš imela večkrat priliko priti v naravo Narava je naša najboljša zdravnica.

Z izleti na kmete se boš najhitreje razvedrila. Kakor si zdaj prvič videla darovanje, tako boš polagoma spoznala še marsikako šego in vzljubila našo lepo zemljo in zdravi slovenski rod.

Pozdravlja Te teta Meta.

Draga teta Meta!

Tudi jaz sem se odločil Ti pisati kratko pisemce. Zakaj ljubim živali? Imam najrajši konje. Ker se učim jahati, so se mi tako priljubili, da vedno mislim nanje. Večkrat gremo s konji na vodo, kjer uganjamo razne burke.

Pa tudi druge živali kakor n. pr. ptiče imam zelo rad. Toda žal nikjer ne dobim kekega kanarčka ali celo malo papigico.

Zato si zelo želim kake nagrade, menda bo ravno v tistih prihodnjih nagradah kakšna živalca. Končno Ti pa še povem pregovor, ki sem ga rešil v izpolnjevalki. Glasil se: Denar je sveta vladar.

Prav lepo Te pozdravlja

Marko Račič, dijak, Rožna dolina c. XVII. šte. 20, pri Ljubljani.

Dragi Marko!

Papigico bi rad? Veš to željo Ti bom pa kar izpolnila. Pošlji v uredništvo k nam gajbico, drugi dan pa že lahko prideš in boš videl, da bo čebljala v njej papigica. Samo glej, da boš potem lepo skrbel zanjo. Piši mi tudi, če jo boš navadil čebljati kaj besedi.

Te pozdravlja

teta Meta.

Ljuba teta Meta!

Moram Ti povedati, kako sem se pripravljala na počitnice. Dne 2. julija t. l. sem odhajal s kolonijo Rdeč. križa v Moravce. Mamica je bila žalostna in tudi jaz sem jokal.

Moja zlata mamica je že ob štirih zjutraj vstala, da mi je skuhalo kavo in me pripravila za letovanje.

Med pripravljanjem je ves čas jokala in pravila, da bi bilo boljše, da ostanem doma. — In res bi bilo boljše — videl bi jo še — tako je pa nisem več.

Ko me je poljubljala ob odhodu, mi je rekla: »Najbrž se ne bora nič več videla; če umrjem, bolite pridni in ubogajte atka!« — Ob vratih stanovanja me je še enkrat objemkala in poljubila ter jokala, jokala.

Veš, draga teta Meta, to so bile mamine zadnje besede, zadnji poljubček in zadnje solze. Mamica me je zadnjič objela, nič več me ne bo. — Vrnil sem se s počitnic in nisem verjel gosp. učitelju, ki mi je povedal, da mi je mamica umrla.

Danes verjamem, ker mame nisem več našel — nikjer je več ni bilo. Ne v kuhinji, ne v sobi. Tudi iz mesta ni prišla zvečer, ko sem mislil, da se vrne! — Zdaj pa vem, da je ne bo več.

Oni dan, ko sem odšel na počitnice, je zbolela, a drugi dan zvečer je že umrla. Lepe pozdrave Ti pošilja

Zvonko Seme, učenec III. razr. na Ledini.

Dragi Zvonko!

Kar sem zadnjič pisala Tvoji sestrici, To veljaj tudi Tebi.

Kakor je hudo, ko Ti je Bog vzel mamico, tako se sedaj toliko bolj potrudim, da boš priden deček in dober učenec.

Ko ni več mamice, naj Ti bo najljubša prijateljica — lepa knjiga. Dobra knjiga je človeku tako zvesta tovarišica, da je vsakdo srečen, kdor ji jo izbere.

Za danes Ti pošiljam iz eno: »Rastlinstvo naših Alp« — Ko jo boš prebiral, se ti bo odkrivala lepota prirode, priroda pa je nam vsem skupna mati.

Prisrčno Te pozdravlja

teta Meta.

Ljuba teta Meta!

Moja mamica mi mnogokrat čita pisemca malih iz Tvojega lista.

Tudi jaz bi Ti rada kaj pisala, da bi druge mamice čitale svojim otrokom, pa da povem po pravici: ne znam še, ker sem še majhna. Imam komaj štiri leta, tako

pravi mamica, če me kdo vpraša, koliko sem stara. Zato ne hodim v šolo. Hodila pa sem že. Lani. Pa samo dva dni. Otroški vrtec, da veš, ljuba teta Meta. Potem pa kar naenkrat zdravnik ni bil več zadovoljen in mi je prepovedal. To je res, ne pa, kar pravi stric, ki me rad jezi in pravi, da sem padla pri izpitu.

Teto vedno nadlegujem, naj mi pripoveduje pravljice. In mi jih tudi pripoveduje. Tisto o rdeči kapici ali pa o mami kozi in sedem kozicah, ki jih je vse razene volk požrl, ker mamice niso ubogale. Teta mi je tudi povedala, da Te pozna. Ali si bila kdaj v Gorici? In v Gorici na Solkanski cesti? In na Solkanski cesti v Fonovi gostilni?

Ker jaz ne znam pisati, sem prosila teto, naj piše ona. Pa se je stric oglasil in pravi, da bo pisal on, ker bi sicer morala nesti pismo v lekarno čitat. Stric je tako poreden.

Povem Ti še, ljuba teta Meta, da znam šteti že do deset. Kar poslušaj: eden, dva, tri, pet, šest, sedem, osem, deset, enajst, dvanajst. Stric se zopet smeje in pravi, da sem štiri in devet pojedla in da zato ne bo treba danes večerje. Stric je prav res poreden.

»Zadovoljni Kranjec«

In potem, ljuba teta Meta, imam še bratca, ki mu pravi stric zadovoljni Kranjec, pa mu je v resnici ime Bogdan. Tudi meni pravi stric včasih huda ura, pa sama ne vem zakaj. Bogdanček je star že eno leto in pol. Pisati tudi on ne zna, čita pa že prav gladko: ije, ije, ije ej, jej, jal ejej, ja! Vsak dan čita Tvoj časopis. Ko bi ga Ti poznala, teta Meta, in ko bi ga slišala. Tukaj Ti pošiljam njegovo sliko, da boš videla, kako je poreden.

Ako natisneš to pismo, Te prosim, da mi tudi kaj odgovoriš. Mi bo že mamica prečitala. Ko bom pa velika, bom sama čitala. In tudi pisala li bom sama.

Pošiljam ti pozdravke in poljubčke.

Tvoja Alenčica Mikuževa iz Zg. Šiške.

Ljuba Alenčica!

Tvoj bratec mi je tako všeč, da sem morala pokazati njegovo sliko vsem svojim prijateljem in prijateljicam. Tebi pa pošiljam knjigo »Mlada greda«. Mamica Ti bo lahko čitala, Ti boš pa pregledovala slike. Pa reci mamici, naj mi še kaj piše v Tvojem imenu.

Prav lepo pozdravlja vse Tvoje, posebno pa Tebe, če si res tako urna kakor huda ura,

Tvoja teta Meta.